

A-191817

V. KÖRIONOV

PARASIITLIK,
RÖÖVELLIK
AMEERIKA
IMPERIALISM

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1951

A-191815

V. KORIONOV

PARASIITLIK,
RÖÖVELLIK
AMEERIKA
IMPERIALISM

482-

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1951

Originaali tiitel:

В. Корнонов.

Паразитический, разбойничий американский империализм

Tõlkinud L. Meier

SISUKORD

FINANTSOLIGARHIA KOLETISLIK ULEVÕIM	4
KAOS JA ANARHIA MAJANDUSES	7
MILJONITE TÖÖTAJATE VAESUS	14
REAKTSIOON KOGU RINDEL	23
KÕLBLUSETU AMEERIKA KULTUUR REAKTSIOONI JA AGRESSIOONI TEENISTUSES	32
AGRESSIOONI JA SÕJALISTE AVANTUURIDE POLIITIKA	42
AMEERIKA IMPERIALISMI KURITEGELIKE SEPITSUSTE KOKKUVARISEMISE PARATAMATUS	53

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

17861

Lenin ja Stalin õpetavad, et imperialismiajastu on kapitalistliku ühiskonna roiskumise, kõdunemise ja hukkumise ajastu.

Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon eraldas meie maa ülemaailmsest kapitalistlikust süsteemist ja süvendas veelgi kapitalismi üldkriisi. Teravnesid äärmuseni kõik ülemaailmse kapitalismi sisemised ja välised vastuolud — vastuolud töölisklassi ja kodanluse vahel, vastuolud imperialistlike riikide vahel, kes võitlevad tooraineallikate ja turgude pärast, vastuolud imperialistlike riikide ja asumaade ning sõltuvate riikide orjastatud rahvaste vahel. Oktoobrirevolutsioon lõi ülemaailmsele kapitalismile surmahaava, kiirendas tema roiskumise ja hukkumise protsessi.

Pärast Oktoobrit hakkas kapitalismi ülemaailmse süsteemi roiskumine ilmnema eriti selgesti. Kõige selgemini ilmnesis roiskumise ja kõdunemise tunnused peamiselt kapitalismimaal — Ameerika Ühendriikides. Viidates selle ühele tähtsaimale põhjusele, kirjutas Lenin juba enam kui 30 aastat tagasi: „Ühendriikides... toimus majanduse arenemine viimaseil aastakümneil veel kiiremini kui Saksamaal ja just see tõttu ilmusid eriti selgesti nähtavale uusima Ameerika kapitalismi parasiitlikud jooned.“¹

Nüüd, kus kapitalismi üldkriis on Teise Maailmasõja tagajärjel ennenägematus ulatuses süvenenud ja teravnenud, ilmuvad Ameerika roiskuva imperialismi parasiitlikud jooned veelgi suuremal määral nähtavale.

---

¹ V. I. L e n i n, Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium. Tallinn, 1949, lk. 113.

FINANTSOLIGARHIA¹ KOLETISLIK ÜLEVÕIM

Iseloomustades imperialismiajastut, ütleb seltsimees Stalin: „Imperialism on monopolistlike trustide ja sündikaatide, pankade ja finantsoligarhia kõikvõimsus tööstusmaades.“²

Ameerika Ühendriikides võimutseb monopolistlik kapital. Ameerika Ühendriikide töörahva ja teiste maade rahvaste vere ja kannatuste arvel kinnitas sellel maal oma võimu arvuliselt tähtsusetu kildkond aplaid monopolistlikke kiskjaid. Lenin tähendas, et Ameerika Ühendriikides „võimutseb jultunult mitte miljonäride, vaid miljardäride kildkond, kogu rahvas aga on orjuses ja vangistuses“, et sellel maal õitseb „varjamatu, tõeline riisumine“.³

Tühine käputäis ameerika kapitalistlikke kiskjaid on koondanud enda kätte võimu ja kõik maa põhilised rikkused. Kuulus Ameerika kirjanik Theodore Dreiser kirjutas selle kohta õigesti juba 1920. aastal: „Viis protsenti elanikkonnast või ligemale niipalju valdab, nagu kinnitatakse, üheksakümmend viis protsenti kogu rahvuslikust rikkusest... Tipus asuvad mugavalt finantsolümpose rasvunud, jälgid monstrumid, kellel on niisugune piiramatu diktaatorlik võim, millist maailm veel pole näinud...“

Ameerika uurijate kokkuvõtete järgi omas Teisele Maailmasõjale eelnenud aastatel Ühendriikide kõige rikkam elanike kiht, kes moodustas vaid ühe protsendi maa elanikkonnast, 59% Ameerika rahvuslikust rikkusest. Teisele rikkale kihile, kes moodustas 12% maa elanikkonnast, kuulus 33% rikkusest. Ülejäänud 87%-le elanikkonnast aga langes osaks vaid 8% rahvuslikust rikkusest.

¹ Oligarhia — tähtsusetu käputäie ekspluataatorite poliitiline ja majanduslik valitsemine.

² J. V. Stalin, Teosed, 6. köide, lk. 72.

³ V. I. Lenin, Teosed, 28. köide, 4. väljaanne, lk. 71 (vene keeles).

Ameerika suurimate kapitalistlike ühingute (korporatsioonide) käes oli enne Teist Maailmasõda 100% elektrienergia, gaasi ja sidevahendite tootmisest, 92% töötlevast tööstusest, 89% transpordist ja 84% kõigi finantskorporatsioonide mahust. Saksa progressiivse majandusteadlase Jürgen Kutšinski raamatus „Ameerika Ühendriikide töötingimuste ajalugu“ on toodud võrdlustabel maksustatava omandi kohta kõigis 48 osariigis ja 30 suurimate miljardäride kompaniide maksustatavate aktive (s. o. nendele kompaniidele kuuluvate kõigi materiaalsete väärtuste liikide) kohta. Sellest tabelist on näha, et miljardäride kompaniide poolt kokkuröövitud rikkused on niivõrd suured, et näiteks „Metropolitan Life Insurance Company“ ja „American Telephone and Telegraph Company“ on rikkamad kui Ameerika Ühendriikide 38 osariiki. „Vaeseim“ neist 30 kompaniist — „Bankers Trust Company“ — on rikkam kui maa 18 osariiki kokku.

Rikkuse koondumine parasiitliku monopolistliku ladviku kätte suurenes veelgi enam Teise Maailmasõja aastail. Euroopa ja kogu maailma rahvaile oli sõda õnnetuseks, kuid Wall Streeti¹ valitsejaile tõi see uusi määratu suuri rikkusi. Ameerika Ühendriikide monopolide kasumid (maksud maha arvamata) moodustasid aastail 1939—1945 üle 123 miljardi dollari. Kui pärast 1914.—1918. a. sõda oli Ameerika Ühendriikides 6 korporatsiooni, kellede kapital ulatus 1 miljardi dollarini ja üle selle, siis 1942. aastal oli seal 32 nisugust korporatsiooni, ja nende kapital oli kasvanud 10 miljardilt dollarilt 67 miljardini. 1950. aastal oli seal juba 56 nisugust miljardäride korporatsiooni, 135 miljardi dollarilise kapitaliga. Neist kuulub Morgani grupile täielikult 8 korporatsiooni ja ühiselt teiste finantsgruppidega 9 korporatsiooni, Rockefelleri grupile — täielikult 7 korporatsiooni ja ühiselt teiste finantsistide gruppidega 5 korporatsiooni, Dupont'i grupile — 3 korporatsiooni jne. Morganid, Rockefellerid, Dupont'id ja teised suurimad raha- ning tööstusmagnaadid koondavad enda kätte maa kõik põhilised rikkused ja kogu poliitilise võimu. Nisugune rikkuste hiiglaslik koondumine väikese käputäie monopolistide kätte iseloomustab kujukalt ameerika imperialismi parasiitlikkust.

Tähtsusetu käputäis kapitalistlikke kiskjaid ei ekspluateeri

¹ Wall Street — tänav New Yorgis, kus asuvad Ameerika Ühendriikide suurimad pangad, kellele tegelikult kuulub võim Ameerikas.

mitte üksnes ameerika rahvast. Ameerika Ühendriikide monopolistlik kapital on kas otseselt või kaudselt kehtestanud oma ülevõimu kõigis Ladina-Ameerika ning paljudes Euroopa ja Aasia maades. Ameerika imperialistid rõhuvad ja suruvad maha sadu miljoneid inimesi kõigis maailma nurkades.

Hiiglasuurte finants- ja tööstusmonopolide ülevõimu kinnitamisel olid Ameerika Ühendriikidele tähtsaimad majanduslikud ja poliitilised tagajärjed. V. I. Lenin märgib, et finantsoligarhia asetab tiheda sõltuvussuhete võrgu eranditult kõigile kaasaegse kodanliku ühiskonna majanduslikele ja poliitilistele asutustele. „On monopol kord tekkinud,“ kirjutab Lenin, „ja opereerib miljarditega, siis tungib ta absoluutse paratamatusega kõigile ühiskondliku elu aladele, olenemata poliitilisest korraldusest või mistahes muudest „üksikasjadest“.“¹

Otsustavate majanduslike positsioonide koondamine monopolistlike klikkide kätte kindlustab neile jagamatu ülevõimu maal. Presidendi, osariikide kuberneride, senaatorite, kongressi liikmete ja kõigi teiste Ameerika Ühendriikide riigiaparaadi tegelaste kandidatuure ei määrata hoopiski mitte valimiste tulemusena. Nad valitakse välja monopolistlike klikkide poolt, kuna valimised kujunevad vaid nende kandidatuuride lihtsaks kinnitamiseks. Ameerika Ühendriikides kehtivat poliitilist korda iseloomustades kirjutab Theodore Dreiser juba 30 aastat tagasi: „Tavalisel valijal või väike-ettevõtjal on valimisbülletääni kaudu või ükskõik millisel muul teel oma niinimetatud õiguste, eesõiguste, lootuste, unistuste teostamiseks niisama palju võimalusi, kui on viiel tsendil üle vaielda viit miljardit dollarit.“

F. Landberg toob raamatus „60 Ameerika perekonda“ Ameerika Ühendriikide kõigi presidentide üksikasjalise nimekirja viimase 50 aasta kestel ning tõendab, et nad olid kõik suurimate kapitalistide otsesed teenrid ja nende tahte truud täidesaatjad, kelle nõusolekuta on võimata jõuda Valgesse majja (Ameerika presidendi alaline asukoht). Ameerika Ühendriikide president MacKinley oli Rockefelleri poolt seatud; tema järglane Theodore Roosevelt Morgani poolt. Järgmise presidendi, Tafti, seadis Valgesse majja Rockefeller ja selle asemele tulnud Wilsoni — Morgan. Sama-

¹ V. I. Lenin, Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium. Tallinn, 1949, lk. 51.

sugused miljardäride marionetid olid kõik järgnenud Ameerika presidendid — Harding, Coolidge, Hoover jt. Samavõrd kuulekaks Wall Streeti marionetiks on praegune Ameerika Ühendriikide president Truman. Seda tuleb märkida ka kõigi teiste Ameerika Ühendriikide riigiaparaadi esindajate kohta.

„...Kapitalismi tingimustes kõige demokraatlikumagi korra juures,“ ütleb seltsimees Stalin, „ei määra valitsusi ametisse rahvas, vaid Rothschildid ja Stinnesed, Rockefellerid ja Morganiid.“¹

KAOS JA ANARHIA MAJANDUSES

Käputäis Ameerika Ühendriikide monopolistlikke kiskjaid, kes on koondanud enda kätte kogu majandusliku ja poliitilise võimu, vaatab maale kui oma pärusele, kus on võimalik piiramatult omavolitseda.

Monopolid suurendavad ja teravdavad veelgi enam kaost, mis on omane kapitalistlikule tootmisele. See imperialistliku ajastu iseärasus esineb kõige kujukamalt klassikalisel kapitalismimaal — Ameerika Ühendriikides. Inglise publitsist Derek Kartun märgib oma raamatus „Niisugune on Ameerika“, et kodusõjast (XIX sajandi 60-ndail aastail) alates on Ameerika Ühendriigid läbi elanud seitse suurt finantsilist katastroofi ja vähemalt 17 000 pangakrahi.

Ameerika majanduse kaootilisus suurenes veelgi kapitalismi üldkriisi perioodil. Kui mitte arvestada lühiajalist tõusu, siis iseloomustavad Ameerika majanduse arenemist selle perioodi vältel sügavad majanduslikud kriisid ja kauakestvad depressioonid: aastail 1920—1921 — kriis, 1924. aastal — lühiajaline depressioon (s. o. tööstuse seisak), aastail 1929—1933 — kõige julmem kriis, aastail 1933—1937 — erisugune depressioon², aastail 1937—1938 — kriis, ning lühikese ajavahemiku järel pärast Teist Maailmasõda — maa sattumine uude majanduslikku kriisi.

¹ J. V. Stalin, Teosed, 6. köide, lk. 113.

² Erisugune depressioon — kapitalistlike maade majanduse seisukord peale aastail 1929—1933 asetleidnud ülemaailmset majanduskriisi, mida iseloomustab see, et nende maade tööstus läbis suurima languspunkti, kuid ei tõusnud, vaid tammus paigal.

Niisiis sagenevad kapitalismi üldkriisi perioodil majanduslikud kriisid Ameerika Ühendriikides, nagu kogu kapitalistlikus ilmas, ning tugevneb nende hävitav mõju, mis on kapitalismi roiskumise edasise tugevnemise tõenduseks.

Ameerika imperialismi parasiitlik iseloom väljendub veel selles, et Ameerika Ühendriikides saavutatud kõrge tööstusliku arenemise tase ei ole majanduse normaalse arenemise tulemus. Viimase 25 aasta jooksul on Ameerika kapitalistlik majandus rööbiti Ühendriikide tööliklassi julma eksploateerimisega toitnud end teiste maade rahvaste poolt lahinguväljadel valatud verega. Sõda aastail 1914—1918, mis vallandati Saksamaa, Inglismaa, Prantsusmaa, Ameerika Ühendriikide ja teiste maade imperialistide poolt maailma, tooraineallikate ja kaubaturgude ümberjagamise pärast, tõi Ameerika tööstusele hiiglasuuri sõjatellimusi ning võimaldas Ameerika monopolistidel laiaulatuslikult arendada tööstuslikku tootmist.

Pärast Esimest Maailmasõda oli kurikuulsa ameerika „prosperity“ (s. o. kapitalistliku majanduse lühiajalise tõusu) aluseks Ameerika kaupade ja kapitali suur väljavedu Euroopasse. Aga niipea kui see kunstlik tegur lakkas funktsioneerimast, puhkes Ameerika Ühendriikide ja kõigi kapitalistlike maade ajaloos raskeim majanduskriis aastail 1929—1933. Iseloomustades Ameerika Ühendriikide ja ka teiste kapitalistlike maade majanduslikku ja poliitilist olukorda neil aastail, ütles seltsimees Stalin oma ettekandes ÜK(b)P XVI kongressil:

„Purunevad illusioonid kapitalismi kõikvõimsusest üldse ja Põhja-Ameerika kapitalismi kõikvõimsusest eriti. Üha vaiksemaks muutuvad võidulaulud dollari ja kapitalistliku ratsionaliseerimise auks. Üha tugevamaks muutuvad pessimistlikud ulumised kapitalismi „vigade“ üle.“¹

Oma ulatuselt enneolematu majanduskriisi tagajärjel olid Ameerika Ühendriikides 17 miljonit töötut ja ka töötavad töölised ning miljonid farmerid määratud nälgimisele, viletsusele, vaevlemisele. Ameerika tööstus oli pärast seda kriisi palju aastaid languse ja seisaku olukorras. Tema võimsusest oli koormatud umbes kaks kolmandikku. Ligi 10 miljonit töötut otsis asjatult tööd ja leiba niisugusel maal, kus on suuri looduslikke ressursse ja arenenud kapitalistlik tööstus.

¹ J. Stalin, ÜK(b)P Keskkomitee poliitiline aruanne XVI kongressile. Tallinn, 1946, lk. 6.

Ameerika Ühendriikide tööstus hakkas uuesti elavnema alles siis, kui silmapiirile kerkisid rahvusvahelise imperialistliku reaktsiooni jõudude poolt ettevalmistatava Teise Maailmasõja tunnused. Sõda oli ameerika imperialistidele tõukejõuks sõjatööstuse laialdaseks arendamiseks, relvastuse väljaveo otsustavaks suurendamiseks (peamiselt Euroopasse).

Ameerika Ühendriikide sõjas paisunud kapitalistlik tööstus leidis end sõjajärgsel perioodil uue majanduskriisi ohu ees. Häirituna tumedaist majanduslikest väljavaateist, hakkasid Wall Streeti magnaadid pingutama kogu jõudu selleks, et saabuvat kriisi ära hoida erakordsete abinõude süsteemiga välis- ja sisepoliitikas. Nad teostavad palavikuliselt nende poolt väljatöötatud välismajandusliku ekspansiooni¹ ja ennenägemata relvastumise võidujooksu programmi. Ameerika Ühendriikide parasiitlik, ekspluataatorlik klass loodab pikendada oma olemasolu kõigi teiste maade ja rahvaste iseseisvuse ja sõltumatuse hävitamise hinnaga. Säärase poliitika näiteks on „Marshalli plaan“, mis on suunatud Euroopa rahvaste paljaksriisumisele ja orjastamisele ning Lääne-Euroopa maade muutmisele Ameerika sõjaliseks platsdarmiks, samuti ka ameerika miljardäride püüded haarata enda kätte vanade imperialistlike riikide — Inglismaa, Prantsusmaa, Hollandi, Belgia ja teiste — koloniaalvaldused.

Kuid „Marshalli plaan“ ei muutnud ameerika tööstuse olukorda stabiilseks. Juba 1948. a. oktoobris algas Ameerika Ühendriikides tugev tööstusliku tootmise langus. Languse tempo ületas tootmise languse tempo 1929.—1933. a. kriisi esimesel aastal. Kui 1929.—1933. a. majandusliku kriisi esimesel aastal tööstuse toodang langes 15%, siis alates 1948. a. oktoobrist moodustas see langus aastast 22%.

Teostades uue sõja vallapästmise poliitikat, tugevdavad ameerika imperialistid relvastuse võidujooksu, paisutavad sõjalisi kulutusi. Ameerika Ühendriikide sõjalised kulutused moodustasid 1949/50. aastal 68% kogu riigieelarvest ja 1950/51. aastal suurenesid need veelgi — kuni 76%-ni. Neid määratu suuri sõjalisi kulutusi suurendas Ameerika Ühendriikide valitsus pärast tema poolt vallapästetud anastus-

---

¹ Ekspansioon — imperialistlike riikide püüd haarata endale kaubaturge, tooraineallikaid, asumaid, orjastada teisi maid ja rahvaid.

sõda Koreas uuesti 16 miljardi dollari võrra. Ameerika Ühendriikide sõjalised kulutused kasvasid 1939. aastast kuni 1950. aastani rohkem kui 20-kordselt.

See kõik kõneleb sellest, et Ameerika Ühendriikide tööstuse süsteem eksisteerib parasiidina töölisklassi ennenägemata ekspluateerimise arvel, et teda hoitakse ülal sõjatellimustega või kaupade ja kapitali määratu suure väljaveoga.

Olles analüüsinud Ühendriikide majanduse arenemist imperialismi ajastul, jõudis Ameerika Ühendriikide Kommunistliku Partei esimees Foster oma raamatus „Maailma kapitalismi loojang“ järgmise Ameerika majandussüsteemile hävitava järelduseni:

„Kui viimase 30 aasta jooksul ei oleks tegutsenud kõik need sõjalise režiimi stiimulid, siis oleks ameerika tööstus, mis näib nüüd nii võimsana ja täisverelisena, palju vähem arenenud ja tunduvalt nõrgem olnud. Võib öelda, et see oleks olnud samas seisukorras, nagu kogu muu laostunud ülemaailmne kapitalism. Ameerika rasvunud ja paisunud kapitalistlik tööstus ei ole tugevam täissöönud parasiidist.“

Ameerika kapitalismi arenemist iseloomustab imperialismi ajastul, eriti üldkriisi perioodil, järjest suurenev tööstusliku tootmise, välja arvatud sõjatööstuse, kasvu tempo aeglustumine Ühendriikides. Ameerika Ühendriikide tööstuse arenemise tempo aeglustumine ilmneb eriti selgesti, kui võrrelda seda tootmise kasvu tempoga Nõukogude Liidus. Kui võrrelda NSV Liidu tööstuse arenemise tempoga Ameerika Ühendriikide tööstuse arenemise tempot 20 aasta kestel, siis saame järgmise pildi. Võrreldes 1929. aastaga kasvas NSV Liidus kogu tööstuse brutotoodang 1949. aastaks enam kui 8,5-kordselt, Ameerika Ühendriikides aga samal ajavahemikul veidi rohkem kui poolteisekordselt. Veelgi suurem on vahe rasketööstuse arenemise tempos. NSV Liidu rasketööstus kasvas 1929. aastast kuni 1949. aastani rohkem kui 10-kordselt. Ameerika Ühendriikide rasketööstus aga moodustas 1949. aastal võrreldes 1929. aastaga vaid 163,7%. NSV Liidu elektrienergia tootmise kasvu tempo aastail 1929—1949 ületas Ühendriikide oma rohkem kui 4-kordselt, masinaehituse arenemise tempo — 11-kordselt jne. Seejuures tuleb meeles pidada, et Ameerika Ühendriigid, kes tegelikult astusid Teise Maailmasõtta selle viimasel etapil, kui selle lõpptulemus oli juba otsustatud, ei kandnud neid määratu suuri kahjusid, mida tekitas sõda NSV Liidu rahvamajandusele.

Üheks Ameerika majanduse suureneva roiskumise väljenduseks on tehnika äärmiselt ebanormaalne kasutamine. Lenin õpetab, et monopol tekitab paratamatult püüdu seismajäämisele, kõdunemisele. Kehtestades monopoolsed hinnad, hävitab ta tehnilise ning järelikult ka igasuguse muu arenemise tõukejõu. Püüdes säilitada oma valitsevat positsiooni, pidurdavad monopolid kunstlikult tehnilist progressi. Nad ostavad ära tuhanded leiutiste patendid ja panevad need kalevi alla. Kuivõrd hiiglasliku ulatuse võtab niisugune monopolistide talitusviis, näeme järgmisest näitest: „General Motors“ kompanii kasutab oma valduses olevaist patentidest ära vaid ühe protsendi. Niisama veenvaks tõenduseks tööstusele sellisest kunstlikust „hullusärgi“ selgapanemisest on ka järgmised näited. Keemiaturust „Dupont“ töötas välja värvaine „monastral“, mida saab kasutada maalritöös ja tekstiilitööstuses. Kuid püüdes säilitada tekstiilitööstusele vajalike värvainete kõrgeid hindu, lisas trust „monastralile“ selliseid aineid, mis muutsid selle tekstiilitööstusele kasutamiskõlbmatuks. Uue värvainega värvitud riie ärritas nahka. Saksa keemiaturstiga „I. G. Farbenindustrie“ kartell-lepingulises vahekorras olev „Standard Oil“ kompanii pidurdas sihilikult sünteetilise kautšuki tootmist Ameerika Ühendriikides. „General Electric“ kompanii lühendas sihilikult elektrilampide kasutamiskõlblikkuse tähtaega ja takistas fluorestsentslampide kasutuselevõtmist, sest see oleks võinud põhjustada elektrienergia tarbimise vähenemist.

Tehnilise progressi kunstliku pidurdamise näiteks on ka praegune olukord sellise suurima teadusliku avastuse alal, nagu seda on aatomienergia ärakasutamine. Aatomienergia võib Nõukogude Liidu sotsialistliku korra tingimustes olla ja peabki olema seninägematu tehnilise progressi ja meie maa tootlike jõudude edasise kiire kasvu võimsaks vahendiks. Hoopis teistsugune on olukord Ameerika Ühendriikides. Ameerika Ühendriikide kapitalistlikud kompaniid, kes on monopoliseerinud aatomienergia tootmise, ja sõjaväelised ringkonnad ei luba kasutada aatomienergiat rahulikeks eesmärkideks, vaid rakendavad selle üksnes hävitussõja ettevalmistamiseks. Ameerika Ühendriikide kapitalistid muudavad aatomienergia progressi vahendist progressi pidurdajaks. Aatomienergia üle sisemise kontrolli teostamise komisjoni esimehe kohustetäitja Sumner Pike kutsus 1949. a. augustis avalikult ameeriklasi loobuma aatomienergia rahulikel eesmärkidel ärakasutamise „kiire, odava ja kerge võimaluse

põhjendamatuist lootustest". Praegune olukord aatomienergia kasutamise alal Ameerika Ühendriikides on veenvaks tõenduseks, et kõdunev ameerika monopolistlik kapital on muutunud ühiskonna tootlike jõudude arenemise suurimaks pidurdajaks.

Seltsimees Stalin õpetab, et kapitalismi üldkriisi iseloomustavaks jooneks on ettevõtete krooniline alakoormatus ja miljoniliste töötute armeede olemasolu, kes on muutunud reservarmeedest alalisteks töötute armeedeks. See roiskuva kapitalismi joon esineb Ameerika Ühendriikides täie jõuga. Isegi ameerika majanduse mõninga tõusu aastail — pärast Esimest Maailmasõda — võtsid tootmisaparaadi alakoormatus ja tööpuudus Ameerika Ühendriikides hiiglasliku ulatuse. 1929. aasta kriisi eel oli Ameerika Ühendriikide tootmisaparaadist koormatud vaid 67% ja ainuüksi täielikult töötute armee moodustas vähemalt 3 miljonit inimest. Ülemaailmse majanduskriisi aastail (1929—1933) vähenes Ühendriikide tööstustoodang 1929. aastaga võrreldes 46,2%, kuna tööpuudus võttis veelgi kolossaalsema ulatuse.

Samasugune on pilt Ameerika Ühendriikides ka pärast Teist Maailmasõda. Tootmisaparaadi kroonilisest alakoormatusest kõnelevad näiteks järgmised faktid. Võrreldes 1943. aastaga oli 1948. aasta lõpul Ameerika Ühendriikide masinaehitustööstuses tegevuseta kuni 40% tootmisvõimsustest, autotööstuses — vähemalt pool, transpordiseadmete tööstuses 69% tootmisvõimsustest jne. Tootmisaparaadi krooniline alakoormatus põhjustab suure tööpuuduse. Ameerika Ühendriikides oli 1950. a. kevadel ja suvel Ameerika ametiühingute andmeil kuni 6 miljonit täiesti töötut ja üle 12 miljoni osaliselt töötut. Nii määras ameerika parasitlik kapitalism paljud miljonid Ameerika Ühendriikide töötajad alalisele sunnitud töötaolekule, mis toob neile ennekuulmatuid koledusi ja kannatusi.

Niisama kiskjalikult suhtuvad Ameerika Ühendriikide kapitalistlikud monopolid maa looduslikesse rikkustesse ja kümnete miljonite töötajate vaevaga loodud materiaalseisse väärtustesse. Kriisiaastail hävitavad kapitalistlikud monopolid oma kasumite kõrge taseme säilitamise eesmärgil massiliselt toiduaineid: kümneid tuhandeid galloneid piima (gallon = 3,785 liitrit) kallatakse jõgedesse, tuhandeid tonne aed- ja puuvilja loobitakse kuristikesse, sadu tonne teravilja läheb vedurite ja aurikute kütteks. Ja seda ajal, kus riigis sureb tuhandeid inimesi nälga! Eriti rõõvellikult hävitatakse metsi

ja kurnatakse pinnast. Juba Teise Maailmasõja alguseks oli Ameerika Ühendriikides kasutamiskõlbmatuks muudetud 282 miljonit aakrit (aaker=4047 m²) maad, erosioon¹ hävitas veelgi 775 miljonit aakrit, 100 miljonit aakrit kõige viljakamat põllumaad aga hävis jäädavalt. Nagu tunnistab ameerika ajakirjandus, „on Ameerika Ühendriigid oma lühikese ajaloo kestel kaotanud ühe kolmandiku oma pealmisest mullakihist ja neli viiendikku kasvavast ehitusmetsast“.

Looduslike rikkuste riisumine Ameerika Ühendriikide kapitalistlike monopolide poolt võttis imperialismi ajastul niivõrd hiiglasliku ulatuse, et mõned Ameerika Ühendriikide kirjanikud ja ökonomistid nimetavad seda ajastut „mandri riisumise“ perioodiks. Ameerika uurijate kokkuvõttele said Ameerika Ühendriigid Teise Maailmasõja eel iga aasta üksi kivi-sõe röövelliku kaevandamise meetodi tõttu vähemalt 2 miljardit dollarit kahju. Nafta tootmise valitsus, olles uurinud nafta tootmise seisukorda Ameerika Ühendriikides, jõudis järeldusele, et üksi kahes Kalifornia puuraugus, mis andsid 5 miljoni dollari eest naftat ja gaasi, lasti gaasi õhku 10 miljoni dollari väärtuses. Veelgi suuremat kahju kannab maa pankurite börsispekulatsioonide ja muude kelmuste tagajärjel. Ühe Chicago ärimehe tunnistuse järgi moodustasid Ameerika Ühendriikide kahjud ainuüksi aastail 1929—1931 „ebaseaduslike investeringute² ja börsil mängimise“ tagajärjel vähemalt 100 miljardit dollarit. Progressiivne ameerika ajakirjanik Albert Kahn kirjutab raamatus „Kodumaa reetmine. Vandenõu rahva vastu“, et ameerika pankurid röövivad elanikkonda niivõrd häbitult ja säärases ulatuses, et XIX sajandi meriröövlite seiklused oli sellega võrreldes laste meelelahutus.

Kõik see viib selleni, et sellal kui Ameerika ühel poolusel kasvab kohutaval määral tähtsusetu käputäie miljardäreide rikkus ja luksus, suureneb teisel poolusel enneolematu ulatuses kümnete miljonite töötajate viletsus ja vaesus.

¹ Erosioon — viljaka mullakihi ärauhumine, hävimine.

² Investeering — kapitali paigutamine mõnesse ettevõttesse, eriti välismaale.

MILJONITE TÖÖTAJATE VAESUS

Ameerika Ühendriigid on kohutavate sotsiaalsete erinevuste maa. Seda ära märkides kirjutas Lenin juba 1918. aastal, et Ameerika on saanud „üheks esimeseks maaks kuristiku sügavuse poolest ühelt poolt käputäie jultunuksmuutunud, poris ja luksuses lämbuvate miljardäride ning teiselt poolt igavesti vaesuse piiril elavate miljonite töötajate vahel“.¹

Ameerika ühiskonna ladviku luksus ja pillavus on kirjeldamatu. A. M. Gorki kirjutas õigesti, et ameerika söödik „... langes aplusest idiotismi ja õgib metsikult mõirates ajusid ja närve...“

F. Landberg toob oma raamatu „60 Ameerika perekonda“ peatükis, mis kannab iseloomustavat pealkirja „Surma tants. Liialdused keset vaesust“, näiteid logelejate klassi kulukaist, meeletuist tempudest. Miljonär William Randolph Hearst ostis Euroopas üles rea losse ja vedas need Ühendriikidesse. Tuntud „keemiakuninga“ Dupont'i perekonnal on üksi Delaware'i osariigis 24 linnalähedast mõisa. Samal ajal, kui kümned miljonid töötajad elavad oma kodu omanata urgastes, on vaid ühes ainsas Henry F. Dupont'i mõisadest 150 tuba, mida teenindab suur teenrite armee.

Pööraseid rahasummasid kulutavad ameerika rikkad oma toakoertele: neile tellitakse erimööbel, kallid sööginõud, peened riided, nende hammastele pannakse kuldkroonid, neid ehitakse väärisehetega. 1944. aastal kulutasid ameerika rikkad koerte eest hoolitsemiseks 7 miljonit dollarit, kallihinnaliste kaelarihmade, mänguasjade ja lõhnaõlide ostmiseks koertele 3 miljonit dollarit ja erilisele koerte gastronoomiale 10 miljonit dollarit. Koertele korraldatakse eribankette. Ühe miljonäri koerake kandis kaelarihma, mille väärtus oli 15000 dollarit. Rikaste koertele on eri kalmistud uhkete hauamonumentidega.

Samal ajal kui tähtsusetu käputäis miljonäre ja miljardäre upub luksusse, on kümned miljonid ameerika töötajad määratud näljale, vaesusele ja väljasuremisele. Ameerika Ühendriikide kapitalistlikud kiskjad löid rekordi tööliklassi metsikus ekspluateerimises. Juba Marx märkis, et Ameerika Ühendriikides „kapitalistlik majandus ja sellega seoses olev

¹ V. I. L e n i n, Teosed, 28. köide, 4. väljaanne, lk. 45 (vene keeles).

töölisklassi orjastamine arenesid kiiremini ja küünilisemas vormis kui ühelgi teisel maal!¹ Just Ameerika kapitalismile kuulub võidupalm „higi väljapressimise teadusliku süsteemi“ — Taylori süsteemi — loomise alal. Selle tsiviliseeritud barbaarsuse süsteemi eesmärgiks on töolisest võimalikult rohkem tööd välja pressida.

Väljakannatamatute töötingimuste tõttu Ameerika ettevõtteis on Ameerika Ühendriigid ühel esikohtadest maailmas tööliste haigestumise ja suremuse alal. Üksnes Ameerika Ühendriikide söetööstuses hukkus ja sai raskeid vigastusi ohutustehnika puudumise tagajärjel viimase 19 aasta jooksul üle 1,2 miljoni kaevuri. Isegi Ameerika Ühendriikide tööministeeriumi ametlikel andmeil, mis on tugevasti vähendatud, sai 1947. aastal Ameerika ettevõtteis vigastada 2 miljonit töolist, 1948. aastal oli seal 1 960 000 tööõnnetust ja surma sai 16 500 inimest. Nende arvude avaldamisel märkis tööministeerium ükskõikselt, et „90% tööõnnetustest oleks võinud vältida“. Vastavalt Ameerika statistilistele andmetele juhtus Ameerika Ühendriikide ettevõtteis üks tööõnnetus iga 16 sekundi kohta ja selle tagajärjel hukkus või muutus invaliidiks üks tööline iga 4 minuti järel.

Et Ameerika Ühendriikides puudub riikliku kindlustuse süsteem, ei ole raske kujutleda, millisesse ennekuulmatusse viletsusse satub Ameerika tööline, kes muutub töövõimetuks kapitalistide taltsutatute püüdluste tõttu oma kasumit suurendada. Miljonid Ameerika töötajad kiratsevad, olles määratud kapitalismi poolt viletsusele. 75 protsendil Ameerika Ühendriikide perekondadest oli 1940. aastal niivõrd väike sissetulek, et nende lapsed ei saanud küllaldasel määral toitu. 1941. aastal Ameerika Ühendriikides toimunud toitlustamisküsimuste konverents jõudis järeldusele, et ligemale 45 miljonit elanikku sai Ameerikas oma töö eest nii viletsat tasu, et nad olid sattunud aeglase nälgasuremise olukorda. Sellel kapitalistliku maailma kõige rikkamal maal suri Teisele Maailmasõjale eelnenud aastail iga päev keskmiselt tuhat inimest nälga.

Veelgi katastroofilisemaks muutus Ameerika Ühendriikide töötajate elujärg sõjajärgsel perioodil. Haaratuina täitmatust kasuahnusest, alustasid kapitalistlikud monopolid pärast sõda raevukat pealetungi töörahvahulkade elatustasemele.

---

¹ K. Marx ja F. Engels, Teosed, XXVII köide, lk. 140 (veneekeles).

Inflatsiooni¹ määratsus, töötasu langemine, elukalliduse tõus, massiline tööpuuduse suurenemine, järsk maksude tõus (individuaalse tulumaksu üldsumma suurenes juba 1946. aastal 1939. aastaga võrreldes ligi 19-kordselt ja kaudsete maksude üldsumma, mis samuti kogu oma raskusega langeb töölistele, 7-kordselt) halvendasid kohutavalt ameerika töörahva olukorda. Kalifornia ülikooli sotsiaalökonomika küsimuste uurimise komitee kokkuvõtteil oli 1948. aastal keskmisele ameeriklase perekonnale üleskrüvitud hindade tagajärjel enam-vähem talutavaks elamiseks aastas vaja üle 4000 dollari. Kuid ameerika tööliste keskmine aasta-töötasu ei ületanud 1948. aastal 2800 dollarit. Tuleb alla kriipsutada, et need kodanlikest allikaist pärit andmed ei anna tõelist ettekujutust ameerika tööliste tegelikust olukorrast. Need andmed on niinimetatud „keskmised“, mis maskeerivad täielikult töörahva laiade kihtide viletsat olukorda, eriti töötute oma, kes aastaid otsivad endale asjata tööd.

Ainult tähtsusetu arv töötuid saab Ameerika Ühendriikides töötaoleku ajal riiklikku abiraha (ja sedagi rangelt piiratud, lühikese aja vältel). Mis puutub selle töötaoleku abiraha suurusesse, siis sellest, nagu kirjutab üks ameerika ametiühinguajaleht, „ei jätku isegi koera toitmiseks“.

Nõukogude inimesel, kes tänu sotsialismi võidule meie maal on jäädavalt vabanenud vaesuse, nälja ja tööpuuduse õudustest, on raske endale ette kujutada, milliste piinade, alanduste, nälja ja viletsuseni viib tööpuudus kapitalistlike maade töötajaid. Iseloomustades kapitalistlike maade töötute olukorda, ütleb seltsimees Stalin:

„Päevast päeva püüavad nad leida tööd, otsivad tööd, on valmis leppima peaaegu igasuguste töötingimustega, kuid neid ei võeta tööle, sest nad on „ülearused“ inimesed. Ja seda sel ajal, kus määratu suured hulgad kaupu ja produkte raisatakse saatuse pailaste, kapitalistide ja mõisnike võsude kapriiside rahuldamiseks. Töötuile keeldutakse süüa andmast, sest neil ei ole millegagi tasuda söögi eest, neile keeldutakse andmast peavarju, sest neil ei ole millegagi tasuda korteri eest. Millest ja kus nad elavad? Nad elatuvad kehvadest almustest härraste laualt, prügikastides tuhnimisest, kust nad leiavad riknenud toidujäänuseid, nad elavad suurlinnade urgastes, enamasti aga väljaspool linna viletsais hurtsikuis,

¹ Inflatsioon — riigis käibelolevate rahamärkide hulga ülemäärane suurendamine, mille tagajärjel nad kaotavad oma väärtuse.

mis on töötute poolt ülepeakaela kokku klopsitud kastilaudadest ja puukoortest.”¹

See iseloomustus käib eriti miljonite ameerika töötajate olukorra kohta, kes on kapitalismi poolt määratud pidevale sunnitud töötaolekule ja väljapääsmatule viletsusele.

Ameerika tööprobleemide uurimise assotsiatsioon, võrrelnud praegusaegset tootmise, töötasu ja hindade taset 1899. aastaga, jõudis järeldusele, et Ameerika Ühendriikide tööliste elatustase on viimase poole sajandi jooksul langenud 31% võrra. Mitte vähem kui 80% ameerika töötajaist teenib praegu vähem kui on vajalik minimaalse elatus-taseme kindlustamiseks.

Järjest sagedamini avaldavad ameerika ajalehed kuulutusi, mis sisaldavad tahtmatult tõendusid Ameerika Ühendriikide töötajate viletsa olukorra kohta. Nii avaldab ajaleht „New York Journal and American“ kuulutusi, kus puudusest meeletehetele viidud vanemad müüvad oma lapsi, et päästa sel teel oma maimukesi näljasurmast. Teine ajaleht toob ära kuulutuse, milles ameeriklane Sansir Akroni linnast müüb oma silma selleks, et toita oma seitset last. Autojuht Frease Indiana osariigist pakub samuti müüa oma silma, et saadud rahaga terveks ravida oma naine ja tasuda maksud. Töötu George Fisher San Franciscost müüs samuti oma silma oma nälgiva perekonna ülalpidamiseks.

Ameerika Ühendriikide tervishoiuorganid olid sunnitud 1950. aastal märkima, et doonorid, kes müüvad meditsiinilistele asutustele oma verd, annavad seda palju sagedamini, kui seda lubab inimese tervis. Selgus, et niisugusteks doonoriteks on enamasti töötud, kellele vere müük oli jäänud ainsaks abinõuks, et mitte nälga surra. Toome veel ühe dokumendi, mis kõneleb Ameerika Ühendriikide töötajate elutingimustest. Ameerika ajaleht „Daily Compass“ avaldas noore naise kirja, kes varsti pidi emaks saama.

„Mina elatun samuti nagu tuhanded teisedki töötute abirahast,“ kirjutab kirja autor. „Miks? Mitte sellepärast, et ma seda tahan. Tegelikult ma vihkan juba mõtet sellest, et olen sunnitud leppima armuanniga... Tunnen end suutelisena leivaraha oma tööga teenima nagu paljud teised inimesed. Ma ei vabanda ega tunne end võlglasena New Yorgi linnapea ja linna ees oma olemasolu pärast ja olen kindel, et kõik teised abiraha saajad jagavad minu tundeid...“

¹ J. Stalin, Leninismi küsimusi, lk. 341.

Ma töötasin kuus raseduskuud ja olin seejärel sunnitud abi saamiseks pöörduma New Yorgi linnavalitsuse poole. Mis võisin ma veel teha? Seadused ütlevad, et kui ma tapan oma lapse, satun vangi. Ettevõtjad ütlevad: „Meie ei võta tööle rasedaid naisi.“ Majaomanik ütles mulle: „Maksa korteri eest või koli välja...“ Ma süüisin vaid üks kord päevas. Nii ei ela abirahast mitte ükski mina, nii vireleb enamik meist... Niipea kui mu laps suuremaks kasvab, ma lähen tööle, kui seda leian, vastasel korral pean sööma üle päeva või olen sunnitud vargile minema...“

Kui aga meeletehetele viidud ameerika töötud teevad katset pöörata abi saamiseks valitsusorganite poole, siis saavad nad vastuseks ähvardusi, teotusi ja vanglakaristusi. Nii pöördus 1950. aasta kevadel üheksa töötut New Yorgi linnavalitsuse sotsiaal-hoolekandeosakonna poole. Nad nõudsid fondi moodustamist nälgasurevate töötute abistamiseks. Nende töötute hulgas oli neli noort naist ja mõned teenetega sõjaveteraanid. Politsei arreteeris nad „rahutuste“ tekitamise pärast. Nad anti kohtu alla. New Yorgi kohtunik Bushel mõistis neile vanglakaristuse. Otsuse langetamisel karjus kohtunik: „Ma olen siin selleks, et kaitsta seadust. Need inimesed on laisklejad, kes tekitavad korruptsi. Need on rotid, kes teenivad seda, et nad puruks tallataks.“

Vaesus ja nälg valitsevad ka Ameerika farmides. Ameerika Ühendriikide väike- ja keskmise farmer on niivõrd viletsas olukorras, et isegi Ameerika Ühendriikide valitsuse ametlikud esindajad on mõnikord sunnitud selle kohta iseloomustavaid avaldusi tegema. Nii määratles Ameerika põllutööministri asetäitja enne Teist Maailmasõda ameerika farmerite tulevikuväljavaateid järgmiselt: „Mitte ühelgi maal maailmas ei leidu elanikkonna rühma, kelle ees seisaks niivõrd rõõmutu tulevik nagu Ameerika farmeritel.“

Ameerika farmerite rõhuva enamuse olukord halvenes eriti järsult pärast Teist Maailmasõda. Ameerikas 1947. aastal ilmunud Lee Fryre'i raamatus „Ameerika farmer“ märgitakse, et ligi kaks kolmandikku farmereist, s. o. umbes 20 miljonit inimest, ei oma minimaalset elatusmiinimumi, rohkem kui 10 miljonit neist aga elab äärmises puuduses. Ameerika senati alamkomisjon põllumajanduslikes küsimustes tuli 1948. aastal järeldusele, et 43% kõigist ameerika farmidest on niivõrd väikesed ja jõuetud, et nad ei ole suutelised endale „rahuldavat eluviisi“ tagama.

Ameerika farmerite vaesumisprotsess kulgeb järjest kiirenevas tempos. Iga aasta laostub üha suuremal hulgal talupoegi ja täiendab kodutute põllutöölise ridu, kes teenistuse otsinguil on sunnitud rändama ühest kohast teise ja otsima hooajalist tööd suuremates farmides. Juba praegu on Ameerika Ühendriikides üle 1,5—2 miljoni niisuguse rändtöölise, kuid ameerika uurija MacWilliams (raamatu „Kiratsev maa“ autor) arvab, et lähemal aastail hulgub Ameerika Ühendriikide teedel 5—6 miljonit oma maalt minema aetud farmerit. Kirjeldades üht niisugust kodutute farmerite ja nende perekondade ringirändamise juhtu, kirjutab MacWilliams: „See sõit meenutab kohutavat košmaari. Kujutlege 10 000 töölise koos naiste ja lastega, kes tõttavad varakevadel põhja poole, kes kui jooksikud peidavad end teel kõikenägeva seaduse silma eest, kes ruttavad päeval ja ööl suhkrubrikantide peediistandikele. Sünge, häbiväärne pilt kõigis oma üksikasjades!“ Ameerika läänepoolseis osariikides tekivad terved niisuguste rändavate põllutöölise laagrid. Neis laagreis valitseb kohutav vaesus, nälg ja surm.

Ameerika imperialistid on maal tõelise orjarežiimi sisse seadnud miljonitele mitteameerika päritoluga töötajatele. Vladimir Majakovski küsis Ameerikasse jõudmisel imestunult:

„Mõistatuslik pilt: kes siis on, õieti öeldes, need ameeriklased, ja kui palju on neid, sajaprotsendilisi?“

„Sajaprotsendilisteks“ ameeriklasteks loetakse Ameerika Ühendriikides neid valitseva anglosaksi kildkonna esindajaid, kelle esivanemad saabusid Ameerikasse 1620. aastal laevaga „Mayflower“. Niisuguseid „sajaprotsendilisi“ ameeriklasi on Ameerika Ühendriikides väga väike hulk. Ameerika Ühendriikide elanike põhimass koosneb muude rahvaste esindajast. Statistilistel andmetel on Ameerika Ühendriikides kuni 15 miljonit neegrit, ligi 15 miljonit slaavlast, 5 miljonit juuti, 3 miljonit mehhiko ja hispaania päritoluga ameeriklast, 11 miljonit välismaise päritoluga isikut. Need miljonid mitteameerika päritoluga inimesed on sattunud seninägemata rassilise diskrimineerimise¹ ja ebainimliku rõhumise alla.

Kõige barbaarsema eksploateerimise all kannatavad neegrid. V. I. Lenin kirjutas palju aastaid tagasi, et

¹ Rassiline diskrimineerimine — koloniaal- ja sõltuvate rahvaste õigusetu olukord, kes on imperialistliku rõhumise all, mõnitav suhtumine vähemusrahvastesse kapitalistlikes maades.

„neegrite olukord Ameerikas on ebaväärikas tsiviliseeritud maale...“¹. Paljumiljoniline neegri rahvas on ameerika kapitalistlike kiskjate poolt orjadeks muudetud. Ameerika Ühendriikides on neegri olukord halvem töölooma omast. Hobust on vaja korralikult toita, muidu ta ei suuda töötada. Neegrit aga ei ole ameerika orjaperemeeste arvates vaja isegi toita. Keegi Texase osariigi tegelane õpetas oma alluvaid: „Pidage neegrit poolnäljas, et ta ainult jalul seisaks ja riietage teda nii, et ta suudaks kuidagi vaid oma ihu katta, muidu ta ajab nina püsti ja hakkab arvama, et ta ei ole halvem teistest inimestest.“ Pole ime, et Ameerika Ühendriikide neegrite seas on suremuse ja haigestumise protsent kõige suurem.

Neegrite olukorrast ei erine Ameerika Ühendriikides palju ka mehhiklaste ja slaavlaste olukord. Ameerika reaktioonäär Eaton nimetab küünilise avameelsusega slaavlaste orjadeks. Enamikku 15 miljonist slaavi päritoluga ameeriklastest kasutatakse kõige raskemal töödel. Nii moodustavad slaavi päritoluga töölised Ameerika Ühendriikide terasevalamis- ja söetööstuses üle poole kõigist töolistest.

Eriti raskes olukorras viibivad Ameerika Ühendriikides sajad tuhanded portoriikolased ja mehhiklased. Nende õnnetute kirjeldamatu viletsuse ulatuse kujukaks iseloomustamiseks piisab ühest arvust: sel ajal kui Ameerika Ühendriikide keskmise perekonna minimaalse elatustaseme säilitamiseks oli 1948. aastal vaja 4111 dollarit, moodustas palgalise mehhiko põllutöölise perekonna teenistus aastail 1948—1949 Colorados, Montanas ja teistes osariikides mitte rohkem kui 259 dollarit aastas, Kalifornias aga 254 dollarit.

Neile miljonitele palgalistele orjadele lisandub veel üks kategooria inimesi — tuhanded niinimetatud „ümberasustatud isikud“, keda ameerika võimud veavad Euroopast välja tasuta tööjõuna. 1950. aastal kiitis Ameerika senat heaks seaduseelnõu, mis nägi ette rohkem kui 400 000 „ümberasustatud isiku“ sissevedamise Ameerika Ühendriikidesse. Laagrid, kus värvatakse „ümberasustatud isikuid“ sõiduks Ameerika Ühendriikidesse, meenutavad tõelisi orjaturge. Keegi ameeriklane, kes oli säärase „värbamise“ pealtnägijaks, kirjutas ajalehes „New York Times“ 16. novembril 1948.

¹ V. I. Lenin, Teosed, 18. köide, 4. väljaanne, lk. 509 (vene keeles).

aastal: „Ma nägin lahtirõivastatud ümberasustatud isikuid, kes tunglesid väikestes toakettes. Neid vaadati läbi, kombati nende lihaseid. See kõik meenutas kunagisi orjaturge.“ Mis puutub nende Ameerika Ühendriikidesse sattunud õnnetute saatusesse, siis isegi üks kõige reaktsoonilisemaid ameerika ajalehti, „New York Herald Tribune“ kirjutas 1949. a. mais: „Katoliku preester Shatton, kes uuris ümberasustatud isikute — poolakate ja leedulaste — olukorda suhkrupilliroo istandikel Louisiana osariigis, jõudis järeldusele, et nad töötavad tegelikult orjalikes tingimustes.“

Tervete rahvaste orjadeks muutmine tõendab ameerika imperialismi parasiitlikku iseloomu.

Pilt Ameerika töötajate olukorrast ei oleks täielik, kui jätaksime puudutamata veel ühe tähtsa külje selles küsimuses — ameerika tööliste ja farmerite korteritingimused.

„Kodanlike riikide suurte linnade paratamatuks tunnuseks,“ märgib seltsimees Stalin, „on urkad, niinimetatud töölikvartaalid linnaäärtel, mis kujutavad endast pimedate, niiskete, suuremalt osalt keldrikordade pooleldi lagununud ruumide kogumit, kus harilikult elutsevad varatud inimesed, kohmitsedes poris ja needes oma saatust.“¹

See kapitalistlike linnade stalinlik iseloomustus käib täiel määral Ameerika linnade kohta, millede urkaid on miljonid vaesunud töötajad määratud tegevusetusele ja aeglasele piinarikkale suremisele. Kutšinski raamatus „Ameerika Ühendriikide töötingimuste ajalugu“ tuuakse ametlik kirjeldus Ameerika linnade urgaste „elamutest“. Selles kirjelduses märgitakse, et „niisugustes koobastes ei oleks võinud pidada hobuseid, ilma et loomakaitsele oleks tõstnud süüdistust säärase hobuseomaniku vastu“. Isegi Ameerika reaktsoonilise ajalehe „Sun“ kirjasaatja, kes külastas 1949. a. lõpul New Yorgi urkaid, kirjutas: „Lootsin leida neis urkamajades külmi hallitanud seintega kortereid, prahti täisaetud läbikäike majadeni, korratuid käimlaid ja halba lõhna. Kuid nähtavasti on see kõik tuhandete urkaelanike elus vaid pisiasi. Ma nägin siin elamuid, kus rotid närivad lapsi nende kätkeis...“

Ajaleht „Daily Compass“ nimetas New Yorki õigustatult „poollagunenud urgaste häbiväärseks kollektsiooniks“. Üksnes selle linna urgastes elab 500 000 perekonda, kuna 260 000 perekonnal puudub üldse igasugune eluase. Samal ajal

¹ J. Stalin, Leninismi küsimusi, lk. 404.

on sajad ja tuhanded majad tühjad, sest omanikud nõuavad niivõrd kõrget korteriüüri, mis ei ole töötajatele jõukohane. New Yorgis elavad kümned tuhanded perekonnad vannitubades, kuurides, pooleldi sisselangenud pööninguil, haisevais keldreis jne. Niisuguste viletsate „kortereiks“ nimetatud kongide eest maksavad ameerika töölised 30—40% oma töötasust.

Trumani valitsus tegeleb sõja ettevalmistamisega, mitte aga elamute ehitamisega. Ameerika presidendi juures asuva majandusnõukogu endine esimees Nowers tunnistas juba 1949. aastal, et Trumani valitsuse sõjalised assigneeringud ületasid iga kümne päeva jooksul riigieelarves terve aasta kohta ettenähtud kulutused elamuehitusele. Sellise olukorra tõttu, nagu märgib Ameerika ajakirjandus, tekib lähemal aastail Ameerika Ühendriikides urkaid veelgi rohkem, kui neid on praegu. New Yorgi tsiviilehituse komitee asepresident Robbins teatas ükskõikselt, et miljonitel ameeriklastel tuleb ka edaspidi elada „esmaklassilisis kanalais“.

Niisiis, kui arvestada Ameerika Ühendriikides valitsevat toitlusolukorda ja korteritingimusi, selgub, et vähemalt pooled riigi elanikest elavad niisugustes tingimustes, mis ei taga tervise säilitamiseks vajalikku miinimumi. Ei ole siis ime, et isegi Ameerika statistika ametlikel andmeil põeb 25 miljonit Ameerika Ühendriikide kodanikku kroonilisi haigusi; närvihaiguste all kannatab 8 miljonit ameeriklast; 80 protsendil kutseealistest ameeriklastest oli Teise Maailmasõja perioodil mitmesuguseid haigusi. Ameerika Ühendriikides sureb iga aasta 1,4 miljonit inimest, sealhulgas 325 000 vastava meditsiinilise teenindamise puudumise tõttu. Ameerika laste tervislikku seisundit iseloomustavad järgmised andmed: langetõbiseid on 20 000, tuberkuloosihäiguid 175 000, nägemisdefektide all kannatab 4 miljonit, kuulmisdefektide all 1 miljon last jne. Teise Maailmasõja aastail suurenes Ameerika Ühendriikides järsult suguhaigete arv. Washingtonis näiteks suurenes 1945. aastal registreeritud suguhaigete arv 6-kordselt, võrreldes 1941. aastaga, kuna mitteregistreeritute arv on isegi ametlikel oletustel kaks korda suurem.

Ameerika Ühendriikides on meditsiiniline abi erafirmade käes. Oma kalliduse tõttu on arstiabi laiadele töörahvahulkadele tegelikult kättesaamatu. Kolmekümne-päevane haiglas viibimine läheb maksma 1000—3000 dollarit, mis võrdub peaaegu töölise keskmise aastateenistusega. Vereüle-

kanne maksab tegelikult 75 senti. Firmad aga, kes teenivad rahalisi kasumeid haigete kannatuste arvel, määrasid vereülekande hinnaks 25 dollarit. Kuivõrd skandaalne on Ameerika Ühendriikides olukord meditsiinilise teenindamise alal, näitavad järgmised arvud: 40 protsendil Ameerika Ühendriikide rajoonidest puuduvad üldse haiglad, arstide arv on viimase 20 aasta jooksul vähenenud 8000 võrra.

Niisugused on mõned faktid, mis iseloomustavad niinimetatud „ameerika elulaadi“, mis määrab miljonid töötajad ennekuulmatuile piinadele, kannatustele ja aeglasele piinrikkale surmale.

REAKTSIOON KOGU RINDEL

Poliitiliselt põhjustab monopolistlike klikkide vägivald reaktsiooni tugevnemist kogu rindel ja rahvusliku rõhumise tugevnemist. See imperialismiajastu iseärasus ilmneb Ameerika Ühendriikides eriti silmatorkavalt.

„... Mitte kuskil“, kirjutas Lenin, „ei avaldu kapitali võim, käputäie miljardäride võim kogu ühiskonna üle nii toorelt, sellise ilmse äraostetavusega kui Ameerikas.“¹

Praegusel ajal on see leninlik määratlus omandanud veelgi suurema tähtsuse. Ameerika reaktsioonilised jõud ei suuda enam säilitada oma ülevõimu vanade parlamentarismi ja kodanliku demokraatia meetoditega ning võtavad sisepoliitikas järjest avalikumalt kasutusele terroristlikke valitsemismeetodeid. Kodanlik valedemokraatia on Ameerika Ühendriikides vaid kattedeks metsikule vägivallale ja reaktsioonile. V. I. Lenini poolt juba 30 aastat tagasi antud definitsioon kodanliku „demokraatia“ olemuse kohta osutus täiesti õigeks. Kurikuulus kodanlik „demokraatia“ pole midagi muud kui „rüü kiskjale, kõige elajalikumale ja küünilisemale, kes on valmis viletsusse saatma sadu miljooneid inimesi...“²

Kodanlik demokraatia kindlustab ja kaitseb monopolistliku kapitali ülevõimu ja omavoli ning teeb seadusepäraseks töötajate õigusetuse. Ameerika Ühendriikide laiad rahvahulgad ei oma mingisuguseid poliitilisi õigusi. Ameerika

¹ V. I. Lenin, Riigist. Tallinn, 1947, lk. 18.

² V. I. Lenin, Teosed, 29. köide, 4. väljaanne, lk. 47 (vene keeles).

Ühendriikide lihtne inimene on täielikult õigusteta selle sõna otseses mõttes. Ameerika konstitutsiooni paragrahvid sõna- ja trükivabadusest ning riigitegelaste väited, et ameeriklased ei tunne hirmu ega puudust, kõlavad Ameerika Ühendriikides kui tõeline mõnitamine.

Jutustades Ameerika Ühendriikide miljonite töötajate õigusteta olukorrast, kirjutas Theodore Dreiser juba 1920. aastal, et monarhia ja türannia võivad kadestada, kuidas Ameerika monopolid imevad elanikkonnast mahu ja mõnitavad neid.

„Tänapäeva Ameerikas,“ kirjutas Theodore Dreiser, „on inimene tegelikult abitu, s. o. iga inimene, kes on kõige kõrgemast ringkonnast madalamal astmel... Ameerikas kannatab inimene tooruse ja mõnitamiste ning samuti tema ellu mõttetu vahelesegamise all: mõnitamiste ja tooruse all, mis on mitte üksi halastamatud, vaid ka absurdsed ja mis on vajalikud vaid käputäiele taltsutamatu rikastumisihast haaratud inimestele. Nii muudab korporatsioonide ahnus, kellele kuuluvad raudteed, trammid, autobused — ühe sõnaga, kõik transpordi- ja sideliigid — lihtsa inimese lugematute solvamiste objektiks: teda tõugatakse ja lükatakse pidevalt, ametiisikud ja nende palgalised vaatavad talle ülalt alla, vähemad ametnikud põlgavad teda — isegi irvitavad tema üle.“ Tavaline ameeriklane, märkis Dreiser, tunneb end tõelise eimiskina, kerjusena, koerana või veelgi halvemana. Ta lihtsalt ei saa hingata. Iga võimuomav putukas näruse plekkmärgiga rinnal või mundriga õlul võib tema üle karistamatult irvitada, teda hirmutada või arreterida.

Kuid mitte kunagi varem ei ole miljonite Ameerika lihtsate inimeste õigusetus ilmnenu nii suurel määral kui praegu, kus Ameerika Ühendriikide imperialistlik kodanlus püüab fašistlike meetoditega murda riigis igasuguse vastupanu oma uue sõja ettevalmistamise poliitikale.

Valitsevate klasside rahvavastane reaktsiooniline rinne avas föderaalsete juurdlusbüroole, ameerikavastase tegevuse uurimise komisjonile, kes kontrollib riigiametnike „lojaalsust“ ja teistele organeile, kes levitavad Ameerika Ühendriikides fašistlikku korda, piiramatud võimalused omavolitsemiseks.

Ameerika Ühendriikide politsei võib igal ajal, ilma igasuguse põhjusega kinni võtta Ameerika kodaniku ja ta vanglasse heita. Teda võib igal ajal koos laste ja maja-

kraamiga tänavale visata ning ta on sunnitud ööbima sildade all, otsima toitu prügihunnikuist. Kui ta on neeger, siis võib teda igasuguse põhjusega lintšida.¹ Tütarlapse võib röövida, avalikku majja paigutada, ja mingisugused tema protestid ega vanemate jõupingutused ei suuda teda päästa sellest häbistavast saatusest. Iseloomustava avalduse praeguse poliitilise olukorra kohta Ameerika Ühendriikides teeb ajakiri „Coronet“. „Niinimetatud õigustel ja vabadustel,“ kirjutab ajakiri, „on kaasaegses Ameerikas vaevalt suurem tähtsus kui juutide õigustel ja vabadustel hitlerliku režiimi ajal Saksamaal.“

Kirjanik Howard Fasti (oma julge fašismivastase võitluse pärast kannatab Howard Fast Ameerika Ühendriikides pideva tagakiusamise all) väljenduse järgi püüab ameerika reaktsioon levitada riigis hirmu atmosfääri — „ilma mõtiskluseta, loogikata, argumentatsioonita hirmu, tavalise, pimedaga algelise hirmu“ atmosfääri. Niisuguse valitsevate ringkondade poliitika näiteks on Trumani poolt 1947. aasta märtsis allakirjutatud kurikuulus käskkiri „lojaalsuse kontrollimisest“ — tuntud Jaapani fašistliku mõtete kontrollimise seaduse omamoodi ameerika väljaanne. See käskkiri lõi Ameerika Ühendriikides tõelise keskaegse inkvisitsiooni õhkkonna. See asetab miljonid Ameerika riigiteenijad ja sõjaliste ettevõtete töölised Ameerika Ühendriikides täielikku sõltuvusse lojaalsuse kontrollimise komisjonide omavolist, kelle tegevuse aluseks on politsei teadustajate ja spioonide salateated. Toome mõned tüüpilised küsimused, mis esitatakse „kahtlustatavaile“ lojaalsuse kontrollimise komisjonide poolt: „Kas te peate tutvust või sõprust tarkade, arukate inimestega?“, „Teid kahtlustatakse selles, et tunnete kaasa vaestele inimestele, on see tõsi?“, „Mis te oleksite teinud, kui oleksite avastanud, et teie naine on kommunist?“ jne.

Philadelphias vallandas komandant sõjalaevatehase ühe elektrotehniku, saates talle järgmise teate: „... Usaldusväärseil andmeil olite teie aktiivne liige ja aitasite kaasa nende organisatsioonide eesmärkide saavutamisele, mis on tuntud selle poolest, et nende poliitika on suunatud põhimõtete õõnestamisele, millele on rajatud Ameerika

¹ Lintšikohus — omavoliline metsik arveteõidendamine neegrite kallal, ilma kohtuta ja uurimiseta, võimude teadmisel ja soodustusel — on Ameerika Ühendriikides laialdaselt kasutatav. Lintšikohtul on selgestiväljenduv rassiline ja klassiline iseloom.

Ühendriikide valitsemine; jutt on eriti organisatsioonist, mis on tuntud nimetuse all „Looduse sõbrad.“ Ameerika Ühendriikide ühe postiasutuse teenistujat represseeriti selle pärast, et tema ema oli 17 aasta eest kirjutanud alla petit-sioonile ühe sotsialisti kandidatuuri ülesseadmiseks oma linna valimisnimekirja. Kolmandat teenistujat süüdistati ebalojaalsuses selle pärast, et tema äi olevat olnud kommunistliku ajalehe „Daily Worker“ trükiladujaks. Selle teenistuja tagakiusamine ei lõppenud ka siis, kui selgus, et süüdistatava äi ei saanud olla inglise keeles ilmuva „Daily Worker“i trükiladujaks, sest ta ei osanud üldse inglise keelt, vaid oli juudi keeles ilmuva ägeda kommunismivastase lehekese trükiladujaks.

Lojaalsuse kontrollimise komisjonide lühikese olemasolu kestel on töölt minema kihutatud üle 7660 riigiametniku. Kõiki neid märgistati kui „ebalojaalseid“, „punaseid“.

Lojaalsuse kontrollimise komisjoni poolt süüdimõistetud teenistuja olukord on äärmiselt raske. Ta vallandatakse töölt ja tal ei ole väljavaateid saada tööd mõnes muus asutuses. Nagu tunnistab tuntud ameerika jurist Pomerance, on riigiametnikule niisugune vallandamine „majanduslikuks surmaotsuseks“. Ebalojaalsuses süüdimõistetult on võetud võimalus tõestada oma süütust, sest tegelikult ta tavaliselt ei tea, milles teda süüdistatakse. Selle illustratsiooniks on ühe Tokios teeniva Ameerika kodaniku poolt saadud teadaanne tema vallandamisest, milles on öeldud: „... esimene punkt. Teile antakse viis päeva vastuse esitamiseks esimeses punktis sisalduva süüdistuse kohta.“

Ettekujutuse Ameerika Ühendriikide kaasaegsest poliitilisest meelegaadist annab Ameerika rahvusliku juristide gildi presidendi Clifford Darri poolt 1950. aasta maikuu algul Ameerika Ühendriikide juristide gildi kongressi avamisel tehtud avaldus.

„Dekreediga, mis ei kuulu revideerimisele,“ ütles Darr, „on Ameerika Ühendriikide kohtuminister volitatud määrama, millistesse organisatsioonidesse meie võime astuda; salapolitseile on tehtud ülesandeks jälgida meie veendumusi ja sidemeid; meie sõnade üleskirjutamiseks ja meie tegevuse registreerimiseks saadetakse agente ja teadustajaid; naabreid õhutatakse spioonima naabrite järgi, kuna lobisejad ja keelepeksjad on ümbritsetud tähelepanuga ja varustatud suure võimuga. Seadustest kinni pidamata vallandatakse mehi ja naisi töölt ja nimetatakse oma kodumaa vaen-

lasteks selle eest, et nad kasutavad neid õigusi, mis on fikseeritud meie konstitutsioonis. Üldrahvalike ja osariikide seadusandlike organite komisjonid võistlevad omavahel uute amerikanismi standardide ja nende sunniviisilise juurutamise uute meetodite ettekirjutustes. Inimeste reputatsioon antakse lintšikohtu alla. Inimesi karistatakse ainult ideede „jutlustamise“ ja „kaitsmise“ eest, millega ei kaasne ebaseaduslik tegevus, juriste aga saadetakse vanglasse selle eest, et nad kaitsevad oma „kliente“.

Toome mõned arvud, mis iseloomustavad reaktsiooni märatsemist Ameerika Ühendriikides. Vastavalt föderaalse juurdlusbüroo (Ameerika kaitsepolitsei) ametlikule aruandele tehti Ameerika Ühendriikides üksi 1949. aastal 8415 kohtuotsust. Üksnes vanglakaristusi määrati kohtuotsustega rohkem kui 20 000 aastat. Peale selle on „menetlusel“ veel toimikuid 14 000 inimese kohta. Ameerika kaitsepolitsei poolt võetud sõrmejälgede arv tõusis 1949. a. 1. detsembriks 113 057 485-ni. „Kahtlaste“ nimekirjades oli 1949. aastal üle 117 000 Ameerika riigiametniku. Üksnes viimase nelja aasta jooksul saadeti Ameerika Ühendriikidest välja 830 000 „välismaise päritoluga“ isikut.

Nende arvude valguses saab selgeks, mida endast kujutab Ameerika Ühendriikides niinimetatud „isikuvabadus“. New Yorgi kohtunik Frank Oliver, iseloomustades Ameerika Ühendriikide „elamuvabadust“, ütleb, et maja praeguses New Yorgis — „see on vaid prügikast, kus võib sorida politsei. Üksnes orderi meenutamine paneb juristid laginal naerma. Kui tahate näha politseinikku põrandal naerust vähkremas, siis mainige konstitutsiooniga kehtestatud reegleid läbiotsimise ja vara arestimise kohta.“

Need on mõningad faktid, mis tunnistavad, et kurikuulus ameerika „demokraatia“ pole midagi muud kui kate, mille taga peituvad fašistliku reaktsiooni omavoli ja kümnete miljonite töötajate täielik poliitiline õigusetus.

Ameerika „demokraatia“ roiskumist tõendab see, et kogu Ameerika Ühendriikide riigiparaat on oma alusteni läbi imbinud korrupsioonist¹ ja kõdunemisest. Lenini määrang selle kohta, et imperialismi poliitiliseks omaduseks on „müü-

¹ Korrupsioon kapitalistlikes riikides — ühiskonna- ja poliitikategelaste, riigiametnike ja ametiisikute ostetavus ja müüdavus.

davus, äraostmine hiiglaslikus ulatuses, igat liiki panama¹„, käib eriti Ameerika Ühendriikide kohta. Mitte ühelgi kapitalismimaal ei ole trustide ja pankade kokkukasvamisel riigiaparaadiga nii suurt ulatust kui Ameerika Ühendriikides. Riigiaparaadile vaatavad kapitalistlike monopolide ninamehed kui isikliku rikastumise ammendamatu allikale. Röövimise ja rikastumise vaimust on läbi imunud kõik riigiaparaadi esindajad. Selle küllaltki iseloomustavaks näiteks on 1949. a. lõpul Ameerika ajakirjandusse pääsenud teadaanne Ameerika Ühendriikide endise kaitseministri Johnsoni, Trumani adjudandi Vogani, presidendi sekretäri Connolly ja teiste Ameerika valitsuse esindajate kelmustükkide kohta seoses raskepommilennukite tellimustega. Niisama iseloomustavaks näiteks on ka „ameerikavastase tegevuse“ uurimise kongressikomisjoni kahe esimehe Thomase ja Woodi skandaalne lugu. Need paadunud mustsajalased, kel oli häbematust teistele moraali õpetada ja raevukalt taga kiusata ausaid ameeriklasi, osutusid ise pesuehtsaiks sulideks ja riigivargaiks. Nad paljastati altkäemaksu võtmises, riigikassa riisumises ja muus niisama häbistavais kuritegudes. Need ja paljud teised juhtumid näitavad selgesti, kes on trummanliku Ameerika riigiaparaadi tüüril.

Analüüsidest imperialismiajastut, märkis V. I. Lenin, et kapitalistlike riikide iseloomustavaks jooneks sellel ajastul on ametnikkonna ja alalise armee ülevõim.

„Eriti aga näitab imperialism, pangakapitali ajastu, hiiglaslike kapitalistlike monopolide ajastu, monopolistliku kapitalismi monopolistlikuks riigikapitalismiks ümberkasvamise ajastu,“ kirjutas V. I. Lenin, „riigimasina“ ebatavalist tugevnemist, ametnikeaparaadi ja sõjaväelise aparaadi ennekuulmatut kasvu seoses surveavalduste tugevnemisega proletariaadi vastu...“²

See kodanliku ühiskonna parasiitlik kiht on praegusel ajal Ameerika Ühendriikides omandanud hiiglaslikud mõõtmed. Ameerika Ühendriikide muutumine politseilik-militaristlikuks riigiks toob kaasa riigiaparaadi ametnike, sõjaväelaste, kapitalismi „õpetatud“ apologetide, müüdavate ajakirjanike, kodanluse poolt äraostetud ametiühingubürokraatide jt. arvu määratu suure kasvu.

¹ Panama — suur pettus, kelmus kapitalistlikus ettevõttes, ühenduses igasugu kuritarvituste ja kõrgemate ametiisikute äraostmisega. See termin tekkis seoses Prantsuse kompanii krahhiga Panama kanali kaevamisel 1889. a. suurte kuritarvituste tagajärjel.

² V. I. L e n i n, Valitud teosed, II kd., lk. 126.

Eriline koht kuulub selles „kollase saatana“ palgasulaste jõugus sõjaväelastele. Lenin nimetas Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa sõjaväeaparaati kodanliku riigimasina peamiseks aparaadiks. Ameerika Ühendriikide sõjaväeline kildkond kasvab eriti hoogsalt viimaseil aastail. Kui Ameerika Ühendriikide armee oli Teise Maailmasõja algul kapitalistlike riikide armeede seas seitsmeteistkümnendal kohal, siis praegu on ta esikohal ja tema arv kasvab pidevalt.

Niisama kiiresti suureneb ka Ameerika Ühendriikide parasiitliku riigiaparaadi niisugune osa, nagu politsei, kohus ja ka ametnikkond. 1950. a. alguseks tõusis ametnike arv Ameerika Ühendriikides 7 685 000-ni. See tähendab, et iga kaheksa töötaja kohta on Ameerika Ühendriikides üks ametnik. Samal ajal väheneb vahetult tootmissfääris töötavate elanike hulk, mis iseloomustab veel üht Ameerika Ühendriikide imperialismi parasiitlikkuse ja roiskumise külge.

Ameerika imperialismi roiskumist poliitilises suhtes tunnistab veenvalt Ameerika töölisliikumise ladviku demoraliseerumine. Lenin märgib, et niinimetatud töölisaristokraatia¹ tekkimise aluseks on just kapitalismi parasiitlikkus ja roiskumine. Ameerika Ühendriikide töötajatelt ja teiste maade rahvastelt väljapigistatavate monopoolsete lisakasumite arvel ostavad ameerika monopolistid ära töölisliikumise ladviku. Ameerika Tööföderatsiooni ja Tootmisametiühingute Kongressi liidrid Green, Wall, Murray, Carey ja teised on tõelised „kapitalistide klassi töölisagendid“. Saades monopolidelt heldet tasu, pühendavad nad kõik jõupingutused sellele, et juhtida Ameerika Ühendriikide ja teiste kapitalistlike maade tööliklassi tähelepanu kõrvale võitlusest imperialismi vastu.

Ameerika Ühendriikide reaktsioonilised ametiühingute ninamehed esinevad sõjaõhutajate otseste agentidena. Püüdes abistada Wall Streeti magnaate nende veriste sepiituste läbiviimisel, lõhestavad nad tööliklassi, katsuvad nõrgestada tööliklassi järjest tugevnevat rahvusvahelist ühtsust. Eriti tegid nad kõik võimaliku selleks, et lõhestada maailma kõigi maade progressiivsete ametiühingute võitluskoondist — Ülemaailmset Ametiühingute Föderatsiooni. Kuid see katse kukkus täielikult läbi. Puhastanud oma read

¹ Töölisaristokraatia — tööliklassi kõrgem privilegeeritud kiht, kes on kodanluse poolt ära ostetud.

lõhestajatest, tugevnes Ülemaailmne Ametiühingute Föderatsioon veelgi ja ühendab praegu kuni 80 miljonit maailma organiseeritud töolist, s. o. rohkem kui oma tekkimise algul.

Ameerika Ühendriikide reaktsioonilised ametiühinguliidrid õhutavad ka ise avalikult uue sõja vallapäästmist. 1949. aasta lõpul teatas üks Tootmisametiühingute Kongressi ninameestest, Carey, küüniliselt: „Me ühinesime möödunud sõjas kommunistidega selleks, et võidelda fašistide vastu. Uues sõjas me ühineme fašistidega, et purustada kommuniste.“

Sisepoliitikas toetavad Ameerika Ühendriikide ametiühingute preestrid agaralt valitsevate ringkondade kurssi ameerika rahva fašiseerimiseks ja tema kodanikuõiguste likvideerimiseks. Nii tõestub uue jõuga seltsimees Stalini poolt palju aastaid tagasi antud hinnang Ameerika Ühendriikide reformistlike liidrite kohta: „Väärrib tähelepanu, et Ameerika töölisliidrid, nagu selgub, on ägedamad elementaarse demokraatia vastased kui paljud kodanlased samas Ameerikas.“¹

Monopolide teenistuses on ka suur hulk igasuguseid kapitalistliku korra „õpetatud“ teenreid, kes oma peremeeste tellimisel fabritseerivad mitmesuguseid šovinistlikke „rassiteooriaid“, mis peavad „põhjendama“ ameerika imperialismi pretensioone maailmavalitsemisele.

Ameerika Ühendriikides võrsuvad praegu lopsakalt mitmesugused „geopoliitilised teooriad“², töötatakse välja sadade miljonite inimeste hävitamise programme, jutlustatakse anglosakside ja kõigepealt nende ameeriklastest teisendite — jänkide — rassilist „üleolekut“ ja „erandlikkust“. Ameerika Ühendriigid on praegu kõige reaktsioonilisema mustsajalise ideoloogia taimelavaks, kapitalistliku maailma poliitilise laostumise koldeks.

Kaasaegsed ameerika „geopoliitikud“ väidavad näiteks, et Ameerika Ühendriikides elab liiga palju ameeriklasi — rohkem kui suudab toita Ameerika maa. Niiviisi püüavad need Wall Streeti „õpetatud“ käsilased sisendada töötajale

¹ J. V. Stalin, Teosed, 10. köide, lk. 125.

² Geopoliitika — imperialismiajastu reaktsiooniline, eba-teaduslik teooria, mis kinnitab, et riikide suhted ja arenemise määravad ainult geograafilised, füüsilised tingimused. Geopoliitika abil püüavad ameerika imperialistid „põhjendada“ oma anastuslikke püüdlusi maailma valitsemisele.

mõtet, et rahvahulkade vaesumise kasv ei ole mitte järjest suureneva kapitalistliku eksploatatsiooni tulemus, vaid loomulik ja paratamatu eluseadus, elanike kiire juurdekasvu tulemus. See läbini reaktsiooniline teooria on Ameerika Ühendriikide valitsevate klasside katse, esiteks, anda töötajate kasvavale meelepahale hädaohutu suund, teiseks, õigustada säärase väidetega oma agressiivseid septsusi.

Ameerikas ilmub järjest rohkem raamatuid, millele leheküljed kubisevad kõige metsikumaist inimesevaenulikest üleskutseist. Raamatus „Päasetee“ avaldab ameerika fašist Fogt küüniliselt kahetsust selle üle, et Hitler hävitas „liiga vähe“ inimelusid. See inimesesööja paneb ette töötada välja meetodid rahva arvu vähendamiseks „ükskõik mis vahenditega“ — alates sterilisatsiooni¹ kasutamisest kuni kunstlikult nälja tekitamiseni maailma tihedalt asustatud maades. Juba on 29 osariigis 48-st Ameerika osariigist vastu võetud sundusliku sterilisatsiooni seadus. Ainuüksi kuni 1948. a. jaanuarini tehti see barbaarne operatsioon 47 000 ameeriklasele.

Analoogilise kava inimkonna tunduva osa hävitamiseks esitavad Ameerika Ühendriikide Cornelli ülikooli professorid Pearson ja Harper, kes andsid 1948. a. välja raamatu „Ülemaailmne nälg“, milles nad kutsuvad Ameerika Ühendriikide arste ja teadlasi üles leidma vahendeid, mille abil saaks vägivaldselt piirata maakera elanike arvu. Neid sadade miljonite inimelude vastu suunatud metsikuid septsusi varjatakse variserlike arutlustega kurikuulsa „ameerika elulaadi“ kaitsemisest.

Niisuguste vahendite abil püüavad ameerika reaktsionäärid sütitada ameeriklastes natsionalistlikke kirgi. Mängides riigi mahajäänuima elanikekihi kõige madalamatel instinktidel, õhutavad reaktsionäärid agaralt vaenu rahvuste vahel, kiusavad esmajärjekorras taga neegreid. Selleks on loodud erilised kõige reaktsioonilisema fašistliku organisatsiooni Ku-klux-klani taolised organisatsioonid. Ameerika Ühendriikide lõunaosa kujutab endast kõige ohjeldamatuma mustsajalise rassismi keskust. Just seal on

---

¹ Sterilisatsioon — inimese kunstlikult sigivõimetuse tegemine. Omal ajal kasutasid saksa fašistid sterilisatsiooni laialt oma poliitiliste vastaste ja teiste, nende poolt „mittetäisväärtuslikeks“ kuulutatud isikute kallal. Nüüd kasutavad seda barbaarset võtet järjest laialdasemalt hitlerlike fašistide ameeriklastest järglased.

õitsele lõonud võikad fašistlikud „teooriad“ „isandate rassist“ ja „orjade rassist“. Need „teooriad“, nagu märgib õigesti progressiivne neegrist tegelane Haywood, on leidnud praegusel ajal Ameerika Ühendriikides „isegi veel soodsama pinna kui see, mis oli omal ajal Hitleril“. Fanaatilised rassilised pogrommid, tervete neegrirajoonide hävitamine, massilised mitte milleski süüdi olevate neegrite lintšimise juhud on tavaliseks nähtuseks riigis, mille valitsevail ringkondadel on häbematust õpetada teistele rahvastele „demokraatiat“. Neegrite lintšimise faktid sagnevad Ameerika Ühendriikides iga päevaga, kusjuures Ameerika võimud seda ilmselt soovivad. Just nüüd kõlavad eriti veenvalt Mark Twaini sõnad, kes nimetas Ameerika Ühendriike „lintšivaiks ühendriikideks“.

Mitte üksi neegrite suhtes ei esine ameerika reaktsionäärid rassistidena; ameerika imperialistid on vaenulikud kõigi inglise keelt mitte kõnelevate rahvaste suhtes. Veel enam, nad põlgavad ka inglasi. Oma suhtumisega teistesse rahvastesse meenutavad ameerika reaktsionäärid hämmastavalt hitlerlasi.

KÖLBLUSETU AMEERIKA KULTUUR REAKTSIOONI JA AGRESSIOONI TEENISTUSES

Ameerika Ühendriikide kapitalistliku korra marasm ja kõdunemine väljenduvad teravalt ka ameerika kodanlikus kultuuris. Selles ilmnevad need pahed, mis on omased ameerika kodanlusele — allakäivale, dekadentlikule, seesmiselt surnud reaktsioonilisele klassile. Neid parasiitliku ja roiskuva kapitalismi maa kultuuri omadusi pani kohe tähele V. V. Majakovski, kes 1925. aastal Ameerika Ühendriikides viibides kirjutas: „... Siin õhkub kõik suremisest, kõdunemisest...“

Milliseid ameerika teaduse ja kultuuri külgi me ka vaataks — filosoofiat või kirjandust, kino või kooliharidust — kõikjal on üks ja sama. Kõikj neid kasutab monopolistlik kapital töörahvahulkade petmiseks ja demoraliseerimiseks, Wall Streeti agresiivsete, reaktsiooniliste septsuste elluviimiseks nii omal maal kui ka väljaspool seda.

Kaasaegne ameerika filosoofia on kõige mustsajalisemate ja inimesevaenulikumate, rahvaste röövimise ja hävitamise poliitikat õnnistavate teooriate taimelavaks. Miljardäride teenistuses seisev ameerika teadus koondab kõik oma jõupingutused inimkonna massilise hävitamise vahendite ettevalmistamiseks. Monopolistlik kapital on kehtestanud oma ainukontrolli ka Ameerika kõrgema hariduse üle. Kapitalistlikud ühendused avaldavad otsust mõju õppeprotsessile ülikoolides, ostavad ära professoreid ja õpetajaid, mõjutavad Ameerika ülikoolide ja koolide õpikute ideelist suunda. Ülikoolid ja kolledžid on tegelikult ühte kasvanud monopolistlike ühendustega. See väljendub näiteks selles, et õppeasutused mahutavad samuti nagu korporatsioonidki kapitale tööstusse ja pangandusse. Pole raske ette kujutada, et see viib tegelikult mandumiseni kogu Ameerika Ühendriikide haridussüsteemi. Ameerika teaduste ja kunstide akadeemia president Johns nimetab hariduse praegust seisukorda Ameerika Ühendriikides finantside, struktuuri ja ideelise sisu alal „skandaalseks ja ähvardavaks“.

Ameerika Ühendriikide algkool kiratseb. Õppetöö kvaliteet koolis ja õpilaste teadmiste tase on äärmiselt madalad. Tavaliselt asuvad Ameerika koolid töölisasulais ja maakohdades ebasobivais, pimedais, lagunevais ruumides. Ameerika ajakirjanduses avaldati 1949. a. lõpul teadaanne, mille esitas üks ameerika naisõpetaja kongressi komisjoni istungil. „Meil puuduvad koolis alalised eined,“ ütles õpetaja. „Meil puudub teenindav personaal. Lapsed aitavad mind hoonet kütta, tube koristada ja väikeremonti teostada. Möödunud aastal tuli meil parandada treppi, asetada toed söekuuri seintele, mille tuul sellele vaatamata lõpuks lammutas, kinnitada traadiga lae külge ahju toru ja klaasida aknaid.“ Tuleb mainida, et kool, kus töötab see naisõpetaja, asub ühes Ameerika keskses, tihedalt asustatud osariigis. Pole raske kujutleda koolide olukorda, mis asuvad Ameerika kaugemais osariikides, eriti lõunaosariikides. 1948. a. Ameerika Ühendriikides väljaantud raamatus, millel on iseloomustav pealkiri „Meie koolid on häbiplekk“, kirjutab Fred Meyers, et miljonid lapsed õpivad Ameerikas „maha jäetud kanalais, kütmata lautades, pimedais akendeta keldreis ja haisvais (sõna otseses mõttes) barakkides.“ Lapsi õpetavad kogemusteta ja pedagoogiliselt harimatud õpetajad, kelle teadmised on vaevalt suuremad õpilaste omadest. „Meie, ameeriklased,“ kirjutab Meyers, „peame tundma

häbi — kibedat, sügavat häbi! Me oleme katastroofiliselt kirjaoskamatu rahvas.“

Üksi Kentucky osariigis katkestas 1944. a. õpingud 100 000 last kooli vastuvõetud 114 000 lapsest. 1948. a. ei käinud Ameerika Ühendriikides koolis 6 miljonit last ehk 20% kõigist kooliealistest lastest. Ameerika Ühendriikide 75 miljonist täiskasvanud elanikust ei ole 36 miljonit lõpetanud kooli. Mis puutub aga kirjaoskamatusse, siis on isegi Ameerika ajakirja „School Life“ tunnistuse järgi praegu Ameerika Ühendriikides mitte vähem kui 10 miljonit täiesti kirjaoskamatut, kuna teistel andmetel see arv on veelgi suurem.

Ameerika haridussüsteemi kriis avaldub ka õpetaja elukutse järkjärgulises kadumises. Ameerika õpetaja on asetatud äärmiselt raskesse olukorda. Ta on politsei ja vanade kodanlike parteide ning reaktsiooniliste organisatsioonide kohalike organite pideva valve all. Kooliõpetaja on Ameerika Ühendriikides raskes ainelises olukorras. Benjamin Fine nimetab oma raamatus „Petetud lapsed“ ameerika kooliõpetajaid „ühiskonna võõraslasteks“. Nende ainelist olukorda iseloomustades kirjutab ta, et võrreldes kaasaegse Ameerika kooliõpetajaga, kellel on haridust vähemalt kolledži 4 kursuse ulatuses, saab vangla kokk aastas 700 dollari võrra ja nülgiija 1000 dollari võrra rohkem palka.

Ameerika Ühendriikide haridussüsteemi kriis on võtnud niivõrd suure ulatuse, et isegi president Truman oli sunnitud avaldama oma läkituses kongressile riigieelarve küsimuste kohta 1950. a. jaanuari algul: „...miljonid lapsed õpivad täiskiilutud õpperuumides või saavad puudulikku haridust kümnete tuhandete kooliõpetajate juures, kelle kvalifikatsioon ei vasta rahuldava õppekvaliteedi tagamiseks nõutavaile normidele, sest palk on kõikjal mitteküllaldane, liiga vähe andekaid noori inimesi valmistub õpetajakutseks“.

Või veel üks iseloomustav tunnistus — sotsiaalkindlustuse föderaalagentuuri ettekanne, mis avaldati 1950. a. veebruaris. Ettekandes on öeldud, et töötajate hariduse, tervishoiu ja sotsiaalkindlustuse alal on olukord kriitiline, kuid kõik katsed „lahendada kohutavat kriisi hariduse alal“ osutusid asjatuks. Ettekandes märgitakse, et hariduse alal kas või 1930. a. taseme saavutamiseks on vaja lähema 10 aasta jooksul ette valmistada üle miljoni kooliõpetaja ja assigneerida selleks 10 miljardit dollarit. Kuid 1949. aastal

eelarves haridusele ettenähtud 300 miljoni dollari asemel moodustasid valitsuse assigneeringud tegelikult vaid 70 miljonit dollarit.

Hariduse sügav langus Ameerika Ühendriikides on kogu valitsevate monopolistlike klikkide poliitika otsene tagajärg, kes on huvitatud kultuuri ja hariduse likvideerimisest Ameerika Ühendriikides. Seda tunnistas ka New Yorgi osariigi hooldusnõukogu juhataja William Wallin. Esinedes 1950. a. märtsis kõnega, avaldas ta kahetsust, et „liiga palju“ inimesi lõpetab keskkooli ja ülikooli, ning kutsus üles vähendama hariduse saamise võimalusi. On olemas tendents, ütles see haridusveltveebel, anda võimalusi hariduse saamiseks „palju suuremale meeste ja naiste hulgale kui on neid, kes on suutelised elatist teenima enda valitud alal, kuid tihti ka üldse mingisugusel alal. Me näeme, et need inimesed, tigestunud oma lootuste luhtumisest ja mitte leides endale tegevust, pöörduvad ühiskonna ja valitsuse vastu, olles oma purustavas vihas hästi relvastatud selle haridusega, mis me neile andsime“.

Kogu ameerika kodanliku kultuuri sügava kriisi ja roiskumise väljenduseks on see, et kõik selle kultuuri alad on pandud teenima ameerika reaktsiooni kuritegeliku sepiituse — ameerika elanikkonna demoraliseerimise ja inimesevihkajate sugupõlve kasvatamise — elluviimist. Ameerika reaktsioon on loonud rahva moraalse laostumise ja kõdunemise süsteemi.

Ameerika kodanlus püüab inimest hingeliselt rikkuda tema varajasest lapsepõlvest alates. Lapsele püütakse külge pookida kõige ehtsamat kiskjamoraali: „Sina, valge, oled koloniaalrahvaste isand“, „Kärbes on kallim inimesest, kelle nahavärv on must“, „Ameeriklane on eelkõige ameeriklane ja alles pärast seda inimene“ jne. Ameerika Ühendriikide kogu kasvatussüsteemi suunavad reaktsionäärid rikuvad lapsi juba selles eas, kus ta veel mängib mänguasjadega. Ameerika mänguasjadekauplused näiteks „juurutavad“ niisuguseid laste mänguasju, nagu kuriteo sooritamiseks vajalike riistade kogu — revolver, puss, nuga ja kirveke, või mängu-aatomipommid, või riistad, mis on vajalikud selleks, et piinata ja tappa lapsi jne.

Järgmiseks astmeks selles suunas on Ameerika kool, mille otstarvet ameerika professor Odegard juba enne Teist maailmasõda järgmiselt defineeris: „Me vajame mitte kodanikke, vaid hulka. Me tahame kasvatada mitte vabu inimesi, vaid

roboteid¹ ... Me teeme oma lastest hanepojad. Me õpetame neid marssima hanesammul hümni „Tähed ja triibud igaveseks ajaks“ muusika saatel!”

Selleks, et Ameerika kool oleks suuteline edukalt täitma niisuguseid fanaatilisi ülesandeid, kihutatakse sealt välja kõik vähegi progressiivsed õpetajad ning jäetakse vaid need, kes täidavad kuulekalt valitsevate ringkondade tahet. Viimaseil aastail on Ameerika Ühendriikide koolides sisse seatud kõige rangem raamatute ja õpikute tsensuur. Selle häbitava korralduse elluviimist juhtis ameerikavastase tegevuse uurimise kongressikomisjon. Komisjoni esimees Wood nõudis 1949. a. kevadel sotsioloogia, maateaduse, filosoofia, ajaloo, kirjanduse ja teiste õppeainete õpikute esitamist komisjonile. Progressiivse bületääni „In Fact“ teatel on keelatud raamatute „musta nimekirja“ võetud juba üle 560 teose. Asi läks niikaugele, et New Yorgi koolides keelati Mark Twaini raamatu „Jänkid kuningas Arthuri õukonnas“ lugemine. Sellega seoses teatas teaduse ja kunsti alal töötajate ning vabakutseliste rahvusliku nõukogu esindaja, et Ameerika kooli sunnitakse minema „natside rada“ ja et on oodata, et „lähemal ajal keelatakse New Yorgi koolides Iseisvuse deklaratsioon“.

Samal ajal levitatakse kogu riigis hiiglahulgal kuritöid, vägistamisi ja kombelõtvust ülistavat kirjandust. Laste moraalseks laostamiseks kirjastatakse määratu suurel arvul niinimetatud „comicseid“ — „koomilisi“ ajakirju. Need „comicsid“ propageerivad numbrist numbrini kuritöid ja nende sooritamise viise. Ameerika raamatuturule paisatakse tohutul hulgal detektiivkirjandust². Kaasaegsete veriste draamade autor Lawrence Blockman teatab, et Ameerika Ühendriikides antakse iga nädal välja viis uut detektiivromaan, kuna aastas määratakse Ameerika Ühendriikide lugejatele kaela kuni 250 säärast romaani ja umbes niisama palju varem kirjastatud „teoste“ kordustrukke. Ligikaudseil kokkuvõttele ülistab kaks viiendikku Ameerika Ühendriikides ilmuvast ilukirjandusest kriminaalasju, kuritegusid.

Niisama häbitavat osa mängib moraalse toeta jäetud sugupõlve kasvatamisel igapäevane Ameerika reaktsiooni-

¹ Robot — automaat, mis sooritab mõistliku inimtegevuse muljet jätvaid operatsioone.

² Detektiivkirjandus — kodanlike maade seikluskirjandus, mis ülistab kodanlikku omandit ja kapitalistlikku õiguskorda kaitsvate salapolitseinike „vägitegusid“.

line ajakirjandus. „... Kõige vulgaarsema suunaga ajakirjandus“ → nii nimetas V. V. Majakovski Ameerika reaktsoonilist ajakirjandust. Eriti kuritegelik ja häbistav on selle ajakirjanduse osa Nõukogude Liidu ja rahvademokraatia maade laimamisel ja vihavaenu õhutamisel Nõukogude Liidu, kommunismi ja demokraatia vastu, sõja, röövimise ja vägivalda ülistamisel. Alatud osa selles suhtes etendab ka Ameerika kino. Tuhanded Hollywoodi poolt väljalastavad filmid reklaamivad järjekindlalt, päevast päeva, aastast aastasse vägivalda, liiderlikkust ja tapmist. Nagu märgib J. Davis oma raamatus „Kapitalism ja selle kultuur“, klassifitseerisid Ohio osariigi ülikooli töötajad Hollywoodi poolt väljalastud 1500 „löökfilmi“. Selgus, et 80 protsenti kõigist filmidest sisaldasid kuritegusid ja liiderlikkust. Huupi võetud 115 filmis näidati 449 kuritegu. Pole vajadustki alla kriipsutada, kui võrd demoraliseerivat mõju avaldab säärane „kinotoodang“ Ameerika kinokülastajaile. Üle 40% kunagi küsitletud liiderlikest tüdrukuist tunnistas, et nende languses on süüdi kino, 48% küsitletud vangla- ja parandusasutuste ülemaist aga avaldas veendumust, et vangistatute kuritegude algpõhjuks oli Ameerika kino.

Wisconsini ülikooli sotsioloogiaprofessor M. Clinard, kes uuris laste kuritegevust Ameerika Ühendriikides, jõudis järeldusele, et kogu sotsiaalne ja kultuuriline keskkond Ameerikas soodustab kuritegevuse kasvu. Tõsisemaks ohuks nii alaealiste kui ka täiskasvanute moraale on Clinardi sõnade järgi Ameerika politsei, kes oma järeleandlikkusega kuritegelikule maailmale ja sellega tegelikult liidus olles soodustab otseselt kuritegevuse arenemist. Tähtsaks õiguserikkumist soodustavaks teguriks, märgib Clinard edasi, on kool, mis „üldse ei sea oma ülesandeks teadliku mõistuse arendamist“. Eriti kardetavad on, professori sõnade järgi, perioodilised trükiteosed, mis oma esilehekülgedel toovad iga päev teateid sõjast, kuritegudest, tapmistest ja vägistamistest. Ajaleheartiklite stiil ja sisu, kirjutab Clinard, „kujutavad endist kuritöö ja kurjategija pidevat ülistamist“. „Raadiol, kinol ja „koomilisel“ kirjandusel tervikuna,“ konstateerib Clinard, „on tendents ülistada kurjategijaid ja liiderlike tüdrukuid. See kõik — kino, raadio ja „koomiline“ kirjandus — õpetab kuritegude sooritamise tehnikat.“

Samasugust demoraliseerivat mõju avaldavad ka Ameerika Ühendriikide teater ja raadio. Samuti nagu trükitooted ja kõik muud masside ideoloogilise mõjutamise vahendid, on

raadio Ameerika Ühendriikides suurte kapitalistlike korporatsioonide käes. Kõik Ameerika raadiokompaniid ja kõik kohalikud raadiojaamad kuuluvad neile. Nii kuulub Morgani ja Rockefellerile Rahvuslik Raadiokompanii, üks mõjukamaid kompaniisid Ameerika Ühendriikides, Harrimani ja Browni perekondadele — Columbia raadiokompanii, Morgani hääletoru ja kompanjon, tuntud reaktionäär Henry Lewis kontrollib „American Broadcasting Company'd“ jne. Morganid, rockefellerid ja teised miljardärid, kes rakendavad kogu jõu selleks, et tekitada riigis fašismi vaimu, kasutavad oma kuritegelike eesmärkide saavutamiseks laialdaselt raadiot. Üks Ameerika ringhäälingu „teoreetikuid“ kuulutab avalikult: „Hirmutamise on alati kõige efektiivsem vahend.“

Milleni selline „orientatsioon“ praktikas viib, seda võib näha kas või niisugusest näitest: üks ameeriklane arvestas välja, et tavalise nädala jooksul anti Ameerika televisioonikeskuse eeskava järgi üle: 91 tapmist, 6 röövimist, 10 vargust, 4 murdvargust, 3 laste röövimist, 2 tulikahju, 2 vanglamässi, 1 plahvatus, 2 enesetapmist ja 1 väljapressimine. Mis puutub liiderlikkusele pühendatud ülekannetesse, siis anti neid üle niipalju, et see ameeriklane ei jõudnud neid isegi üles märkida.

Kogu selle rahva demoraliseerimise süsteemi tulemuseks on järsk kuritegevuse kasv Ameerika Ühendriikides. Toome selle kohta mõningad arvud ja näited. Ameerika föderaalne juurdlubüroo avaldas 1950. a. kevadel järjekordse aruande kuritegevuse kohta Ameerika Ühendriikides 1949. aastal. Nagu nähtub isegi selle aruande tunduvalt vähendatud andmeist, suureneb kuritegevus Ameerika Ühendriikides iga aastaga. Kui 1943. aastal registreeriti Ameerika Ühendriikides 1 381 680 suuremat kuritegu ja 1948. aastal 1 686 690, siis 1949. aastal tõusis see arv 1 763 290-ni. Tuleb siiski silmas pidada, et need olid vaid suuremad kuriteod. Kui 1948. aastal peksti läbi või vägistati päevas keskmiselt 255 inimest, siis 1949. aastal tapeti või langes relvastatud kallaletungi ohvriks iga päev 293 inimest, 162 inimest varastati paljaks ja peale selle pandi toime veel 2800 muud kuritegu.

Mis peitub nende arvude taga, seda võib näha näiteks Chicago lähedal asuva väikese Jerry linna andmeil. Selles linnas, kus elab vaid 40 000 inimest, tõusis mängupõrgute, salaugaste ja lõbumajade arv viimaseil aastail 500-ni. Linn on üle ujutatud vanglakaristust kandnud kurjategijaist, iga-

sugustest sulidest, hasartmängijaist, uimastusvahenditega kauplejaist ja prostituutidest. Politsei saab lõbumajadelt ja muudelt seda liiki „asutustelt“ nädalas tuhandeid dollareid. Iseloomustades olukorda linnas, ütles üks tema elanik, Russell Griffith: „Olukord on nii hädaohtlik, et ükski naine ei julge pärast pimenemist üksinda Jerry tänavaile minna.“ Ameerika kirjanik Howard Whitman, kes uuris olukorda kuritegevuse alal Ameerika Ühendriikide 70 linnas, kirjutab, et suuremas osas neist linnadest on mitte ainult öösi, vaid ka päeval ohtlik liikuda tänavail. Detroitis näiteks teatati Whitmanile, et viimase viie aasta jooksul olid tapmised kasvanud 33% ja röövimised 64% võrra.

Ohtliku ulatuse võtab riigis naiste kuritegevus, mis eriti veenvalt näitab kommete sügavat langust Ameerika Ühendriikides. Ameerika ametliku statistika andmeil arreteeriti üksnes 1946. aastal prostitutsiooni pärast viis korda rohkem naisi kui 1933. aastal, tapmiste ning röövimiste pärast aga kaks korda rohkem. Iseloomustav on samuti, et niisama hoogsalt kasvab kuritegevus Ameerika noorsoo hulgas. Juba 1948. aastal suurenes arreteerimiste arv kuni 21 aasta vanuste tütarlaste hulgas 20,9 protsendi võrra. Ameerika Ühendriikide föderaalse juurdlobüüroo andmeil oli 1949. aastal noorsoo (kuni 21 aastani) protsent: autovarguse pärast arreteeritute hulgas 43,8, murdvarguse pärast — 38,2 ja vägistamise pärast — 30,4.

Niisama iseloomustav on massiline kuritegevus laste hulgas. Ameerika Ühendriikide Tootmisametiühingute Kongressi aruandes 1949. a. kohta tunnistatakse, et Ameerika Ühendriikides ilmub iga aasta kohtu ette kuni 1 miljon alaealist kurjategijat. Rahvuslik assotsiatsioon tingimuslike kohtuotsuste ja ennetähtaegse vabastamise küsimuste alal, olles kontrollinud ringkonnavaanglaid, jõudis järeldusele, et kaugeltki mitte täielikel andmeil kannab üksnes 22 osariigi vanglasis iga aasta karistust keskmiselt kuni 100 000 last. Üks Ameerika niinimetatud „kuritegevuse vältimise ühingu“ direktor, Edwin Lucas, teatas 1950. a. kevadel, et Ühendriikides tuuakse iga aasta mitmesuguste kuritegude — röövimisest kuni tapmiseni — pärast politseisse 2 miljonit kuni 18 aasta vanust poissi ja tüdrukut.

Kommetest, mis on praegu õitsele lõonud Ameerika Ühendriikides, jutustavad veenvalt ka faktid, mis 1950. aasta mais avaldati mõningais Ameerika ajalehtedes. Nii kirjutas ajaleht „Daily Compass“, et Ameerika Ühendriikides levib

üha laialdasemalt kauplemine lastega. Pooled vallaslastest satuvad elukutseliste maaklerite kätte, kes kauplevad lastega. Mõned maaklerid „teenivad“ sel teel kuni 100 000 dollarit aastas. Ajalehed teatavad samuti, et reas New Yorgi rajoonides saginevad järjest bandiitide kallaletungid koolidele. Seoses sellega on vanemad sunnitud koolide juurde seadma alalise valveposti. Nii kaitsevad lastevanemad Manhattani 41. algkooli juba kaks aastat, kooli Brooklynis, Prospect Park'i rajoonis viis aastat jne.

Suurimaks kuritegevuse koldeks on Ameerika armee. Ameerika Ühendriikide kaitseministeerium teatab, et möödunud sõja aastail võtsid Ameerika sõja-väljakohtud 157 000 sõdurit ja ohvitseri vastutusele marodöörimise, vägistamise ja rahulike elanike tapmise pärast. Kahtlemata on see arv tunduvalt vähendatud. Need andmed avaldanud United Pressi agentuur märkis rahulolevalt, et süüdimõistetute „põhimass“ on juba vanglaist vabastatud.

Ameerika sõdurite ulakused Ameerika Ühendriikide poolt okupeeritud maades kutsuvad välja kõigi ausate inimeste üldise meelepaha. Ameerika sõdurite kuritegevus Lääne-Saksamaal on võtnud enneolematu ulatuse. Röövimised ja vägistamised on muutunud seal igapäevaseks nähtuseks. Saksa linnas Regensburgis läksid Ameerika sõdurid oma hullugaansuse, pussitamiste ja vägistamistega nii kaugele, et selle linna politseiülem oli sunnitud soovitama linna tütarlastele ja naistele mitte väljuda tänavale pärast pimeduse saabumist ja lukustada majauksed. Kuid Ameerika sõjaväemundris vägistajad ja röövlid leidsid kiiresti väljapääsu: nad purustavad ukсед ja tormavad majadesse. Salzburgis, nagu teatab Austria ajakirjandus, röövivad Ameerika sõdurid süstemaatiliselt isikuid, kes öösi jaamadesse saabuavad, võttes neilt kõik, mis neil on kaasas. Nüüd ei julge ükski reisija lahkuda jaamast enne hommikut.

Ameerika okupatsioonivõimud soodustavad ilmselt Ameerika sõjaväevormi riietatud röövleid ja vägistajaid. Ameerika kindral Maxwell Taylor, üks sõdurite kasvatamise „teoretikuid“, õpetab oma alluvaid: „komandör ei tarvitse tunda meeelhärmi, kui tema sõdurid alustavad kõrtsis kaklusi, tõestades, et nad kuuluvad armee kõige hulljulgemasse väeossa. Pööritagu politsei pea niisuguse moraalse olukorra pärast.“

Uue sõja õhutajad ei piirdu üksi Ameerika Ühendriikide rahva moraali rikkumisega. Nad rakendavad kogu jõu sel-

leks, et juurde pookida inimesevihkamise ideoloogiat ka teiste maade rahvastele, kes on sõltuvuses Ameerika Ühendriikidest.

Maršaliseeritud maad on sõna otseses mõttes üle ujutatud ameerika makulatuuriga¹ vägistamisi, liiderlikkust ja tapmisi ülistavate raamatute ja ajakirjade näol. Juba 1946. aastal veeti Inglismaale ameerika raamatuid 18,6 miljoni dollari eest 5,2 miljoni dollari vastu 1938. aastal. Sellest ajast on see import võtnud veelgi suurema ulatuse. 1947. aastal tõlgiti Prantsusmaal 780 ameerika raamatut. „Kirjanduse hauakaevajad“ — nii määratles prantsuse ajakiri „Lettre Française“ ameerika raamatute ühe põhiülesande Prantsusmaal. „Need teosed,“ kirjutas ajakiri, „on tunduval määral ohtlikumad kui avalik fašistlik kihutustöö, sest neid ostetakse hulgaliselt, kuna aga avalikult fašistlikke raamatuid müüa on raske. Fašismimeelsed raamatukaupmehed on parimaiks agentideks ameerika kirjanduse levitamisel.“

Niisuguse ideoloogilise „Ameerika sissetungi“ juhtimiseks Euroopasse moodustati Ameerika diplomaatiliste esinduste koosseisus erilised „atašeed kultuuriküsimustes“. Tuntud mustsajalase Mundti initsiatiivil subsideerib „Marshalli plaani“ elluviimise administratsioon kuut Ameerika Ühendriikide kõige reaktioonilisemat ajakirja ja ajalehte („Readers Digest“, „Life“, „New York Times“ jt.) ja kolme telegraafiagentuuri, assigneerides neile 10—15 miljonit dollarit spetsiaalselt propagandaks Euroopas. Maršaliseeritud maadesse saadetakse järjest rohkem Ameerika propaganda ala „spetsialiste“ nende maade elanike uimastamiseks ja demoraliseerimiseks.

Kõik need faktid tõendavad, et Ameerika Ühendriikides võimulolev roiskuv imperialistlike kiskjate kildkond on rakendanud kõik ameerika „kultuuri“ alad oma kuritegelike septsuste teenistusse, on muutnud teaduse ja kultuuri Ameerika Ühendriikide rahvaste ja Ameerikast sõltuvate kapitalistlike maade elanikkonna moraalse laostamise vahendiks.

---

¹ Makulatuur (antud juhul) — andevaene, sisutu kirjandus, millel pole mingit väärtust.

AGRESSIOONI JA SÕJALISTE AVANTUURIDE POLIITIKA

V. I. Lenin nimetas ameerika imperialismi ajalugu verise imperialismi veriseks ajalooks. Selle leninliku määratlusega on antud ameerika imperialismi poolt läbikäidud tee põhjalik iseloomustus, sealhulgas ka tema välispoliitika iseloomustus.

Paljude aastakümnete jooksul on Ameerika Ühendriikide imperialistlikud kiskjad teostanud rahvaste orjastamise poliitikat, rajades endale tule ja mõõgaga teed teistesse maa-
desse. Juba XIX sajandi lõpul hakkasid Ameerika Ühendriiki-
des kostma avalikud üleskutsed Ühendriikide maailmavalit-
semise kehtestamisele. Ladina-Ameerika maade rahvaste
orjastamine, sõda Hispaaniaga 1898. aastal, mille tagajärjel
annekteeriti Filipiinid, Havai saarte, Puerto Rico, Guami ja
Panama kanali piirkonna anastamine, ameerika röövvaluta-
jate tugevnev sissetung Hiinasse — niisugused olid noore
imperialistliku kiskja esimesed sammud. Iseloomustades
imperialistlikku staadiumi kapitalismi arenemises, ütleb
seltsimees Stalin:

„Imperialism on kapitali väljavedu toorainete allikate
juurde, pöörane võitlus nende allikate monopoolse valdamise
pärast, võitlus juba jaotatud maailma ümberjaotamise
pärast, võitlus, mida peetakse erilise raevuga uute finants-
gruppide ja suurriikide poolt, kes otsivad „kohta päikese all“,
vanade gruppide ja suurriikide vastu, kes hoiavad krampli-
kult kinni vallutatust.“¹

Ameerika imperialismi püüd vanade imperialistlike kisk-
jate poolt juba jaotatud maailma oma kasuks ümber jagada
oli nii Esimese kui ka Teise Maailmasõja puhkemise tähtsa-
maid põhjusi. Ameerika Ühendriikide osavõtule neist sõdadest
vaatasid Ameerika valitsevad ringkonnad kui tähtsamale
eeldusele oma kuritegelike, röövellike plaanide teostami-
seks. Just sellepärast võtsid Ameerika Ühendriigid, teosta-
des kastanite tulest võõraste kätega väljatoomise poliitikat,
neist sõdadest vahetult osa vaid viimastel etappidel, kui sõja
lõpptulemus oli juba nähtav.

Ameerika välispoliitika iseloomustavaks jooneks imperia-
lismi ajastul on püüd maha suruda rahvaste võitlust oma
vabaduse, sõltumatuse ja demokraatlike õiguste eest. Rikku-
des rahu, on Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad

¹ J. V. Stalin, Teosed, 6. köide, lk. 72—73.

korduvalt püüdnud relvastatud interventsiiooni teel pöörata ajaloorafast tagasi, sundida rahvastele jõuga peale reaktsioonilist režiimi, mida nad vihkavad.

Haaratuina loomalikust vihast maailma esimese sotsialistliku riigi vastu, asusid ameerika imperialistid esimesest päevast pärast Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni võitu meie maa vastu võitleva rahvusvahelise reaktsiooni jõudude etteotsa. Nemad olid ühed peaorganisaatorid imperialistlike riikide relvastatud sissetungil meie kodumaale kodusõja aastail. Nad organiseerisid Nõukogude Venemaa näljablokaadi, lootes nälja kondise käega kägistada nende poolt vihatud Nõukogudemaa. Koos teiste kapitalistlike riikide valitsustega segas Ameerika valitsus end relvade abil Nõukogude riigi siseasjadesse, toetas aktiivselt reaktsioonilisi tsaarikindraleid, kes rebisid meie maa tükksideks. Wilsoni valitsuse poolt Nõukogude Kaug-Itta ja Arhangelski rajooni saadetud Ameerika sõjaväed abistasid Koltšakit ja Denikinit, kes võitlesid nõukogude võimu vastu ja röövisid nõukogude inimesi.

Kuid ameerika imperialistide ja teiste maade kapitalistide verised sepitsused kukkusid häbistavalt läbi. Suure Lenini-Stalini partei juhtimisel kihutas meie rahvas oma maalt välja ameerika, inglise, saksa, jaapani ja teised anastajad ja päästis oma kodumaa au, vabaduse ja sõltumatus.

Pärast Nõukogude Liidu vastu ettevõetud relvastatud interventsiiooni nurjumist hakkasid ameerika imperialistid palavikuliselt kasvatama palgasõdureid võitluseks kogu maailma töötajate kodumaa vastu. Nad andsid suurt rahalist ja poliitilist abi saksa imperialismile. Ameerika dollarite kuldne vihm, mis Ühendriikide monopolistlike ninameeste kaudu voolas rikkalikult Saksamaale kahe maailmasõja vahelisel perioodil, taastas saksa sõjalis-tööstusliku potentsiaali, andis hitlerlike anastajate kätte nende agressiivsete sepitsuste teostamiseks vajaliku relva. Mitte kunagi ei unusta maailma rahvad, et hitlerliku agressiooni esimeseks ja otsustavaks eeltingimuseks oli Saksamaa raske- ja sõjatööstuse taas-sünd ning uuendamine, mis oli võimalik ainult selletõttu, et Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad andsid saksa imperialistidele otsest ja laialdast rahalist toetust. Ameerika monopolid mängisid suurt osa ka Jaapani muutmisel sõjakoldeks Kaug-Idas.

Selle ameerika imperialistide poliitika aluseks oli Wall Streeti magnaatide püüd muuta hitlerlik Saksamaa ja impe-

rialistlik Jaapan oma peamiseks võitlusvahendiks Nõukogude Liidu vastu. Oma hitlerlike palgaliste kätega lootsid ameerika sõjaprovokaatorid purustada või vähemalt nõrgestada Nõukogude Liitu, viia ta teisejärgulise riigi seisukorda.

Teostades kahe maailmasõja vahelisel perioodil niinimetatud isolatsioonismi, „neutraliteedi“ poliitikat, soodustasid Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad seega aktiivselt Teise Maailmasõja vallapästmist. Iseloomustades Inglismaa ja Prantsusmaa „mittevahelesegamise“ poliitikat, kelle seljataga seisid Ameerika Ühendriigid, ütles seltsimees Stalin oma ettekandes ÜK(b)P XVIII kongressil:

„Formaalselt võiks mittevahelesegamise poliitikat iseloomustada järgmiselt: „las iga riik kaitseb end agressorite vastu nagu tahab ja nagu suudab, meisse see ei puutu, me kaupleme nii agressoritega kui ka nende ohvritega“. Tegeelikult aga tähendab mittevahelesegamise poliitika agressioonile kaasaaitamist, sõja vallapästmist, järelikult selle muutmist maailmasõjaks. Mittevahelesegamise poliitikast paistab läbi taotlus, soov — mitte segada agressoreid nende mustas töös, mitte takistada, ütleme, Jaapanit end sõtta mässimast Hiinaga, kuid veel parem Nõukogude Liiduga, mitte takistada, ütleme, Saksamaad takerdumast Euroopa asjadesse, end sõtta mässimast Nõukogude Liiduga, lasta kõigil sõjapidajail sügavale sõjarappa vajuda, neid selleks tasapisi ergutada, lasta neil üksteist nõrgestada ja välja kurnata, ning siis, kui nad küllaldaselt nõrgenevad, värskete jõududega lavale ilmuda, välja astuda muidugi „rahu huvides“, ja dikteerida nõrgenenud sõjapidajatele oma tingimused.

Odav ja kena!¹

Kogu Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja Prantsusmaa poliitika oli siis suunatud sellele, et ässitada nende poolt üles kasvatatud fašistlik kiskja Itta, rahu ja kõigi rahvaste julgeoleku kantsi Nõukogude Liidu vastu. See oli kuritegelik rahvaste saatustega mängimise, jultunud kauplemise võõraste territooriumidega, maailma kaardi ümbertegemise, kõige verisema ja hävitavama sõja ettevalmistamise ja õhutamise poliitika.

„... Ajalooline tõde seisab selles,“ öeldakse Nõukogude Informatsioonibüroo ajaloolises ülevaates „Ajaloo võltsijad“, „et hitlerlik agressioon sai võimalikuks esiteks selletõttu,

¹ J. Stalin, Leninismi küsimusi, lk. 501—502.

et Ameerika Ühendriigid aitasid sakslastel lühikese ajaga luua Saksa agressioonile sõjalise ja majandusliku baasi ning relvastasid seega selle agressiooni, ning teiseks selletõttu, et Inglise ja Prantsuse valitsevate ringkondade loobumine kollektiivsest julgeolekust paiskas segamini rahuarmastavate maade read, laostas maade ühtse rinde agressiooni vastu, puhastas tee Saksa agressioonile ja aitas Hitleril alustada Teist Maailmasõda . . .

Nemad ongi süüdi selles, et hitlerlased said edukalt alustada Teist Maailmasõda, mis kestis peaaegu kuus aastat ja neelas miljoneid ohvreid.¹

Ameerika Ühendriikide reaktsioonilised valitsevad ringkonnad rakendasid Teise Maailmasõja aastail kogu jõu selleks, et saavutada endile soodsat sõja lõppu. Venitades teise rinde avamisega ja pidades korduvalt salajasi läbirääkimisi hitlerliku Saksamaa esindajatega separaatkokkuleppe sõlmimiseks, lootsid Ameerika Ühendriikide imperialistid nõrgestada Nõukogude Liitu ja vältida hitlerliku Saksamaa täielikku purustamist.

Pärast seda, kui need ameerika imperialistide kuritegelikud arvestused läbi kukkusid, pidasid Ameerika Ühendriikide reaktsioonilised valitsevad ringkonnad pöörast võitlust ügevnenud sotsialismi-, demokraatia- ja rahujõudude vastu. Ameerika imperialistid asusid juhtima antidemokraatlikku, imperialistlikku leeri. Selle leeri peamiseks eesmärgiks on ameerika imperialismi maailmavalitsemise kehtestamine ja demokraatia hävitamine.

Imperialistliku leeri vastas seisab võimsa sotsialistliku riigi poolt juhitud demokraatlik, antiimperialistlik leer. See leer peab võitlust imperialismi purustamise, demokraatia kindlustamise ja fašismi jäänuste likvideerimise eest.

Nende kahe leeri võitlus moodustab sõjajärgsete rahvusvaheliste sündmuste arenemise põhitelje. Uus poliitiliste jõudude asetus rahvusvahelisel areenil kujunes sotsialismi, demokraatia ja rahu kasuks. Nõukogude Liidu ümber liitusid kõik rahuarmastavad rahvad, kõik demokraatijõud kogu maailmas, kes võitlevad rahu eest, Ameerika Ühendriikide imperialistlike, kõigi rahvaste vabadust ja elu ohustavate kiskjate veriste sepitsuste nurjamise eest.

Ameerika Ühendriikide sõjajärgse välispoliitika iseloo-

¹ „Ajaloo võltsijad (Ajalooline ülevaade)“, Tallinn, 1948, lk. 18—19.

mustavaiks joonteks on majanduslik ja otsene sõjaline agressioon, dollari- ja aatomidiplomaatia, uue sõja ettevalmistamine ja vallapäätmine, meeletu võitlus sotsialismi- ja demokraatiajõudude vastu, fašismi ja muude reaktsiooniliste jõudude intensiivne toetamine kogu maailmas. Selle poliitika „filosoofiat“ väljendas avalikult keegi Crankshaw, kes oma raamatus, mis ilmus mõni aeg tagasi New Yorgis, kutsus üles vallandama uut sõda selleks, et Ameerika Ühendriigid ja Inglismaa saaksid koos maailma peremeesteks. „Kui me läheksime seda teed,“ kirjutab Crankshaw, „siis võiksime kogu maakera kotti panna ja elada luksuses kokkuriisutu arvel.“

Maailmavalitsemise püüe iseloomustab ameerika imperialismi välispoliitika parasiitlikku, agressiivset olemust. Täitub Lenini prohvetlik ennustus, et Ameerika ja Inglismaa imperialistid „ülbestusid niisama toorelt, meeletult, nagu omal ajal Saksamaagi ja seepärast lähenevad nad niisama kiiresti ning võib-olla veelgi kiiremini sellele lõpule, mille nii edukalt läbi tegi saksa imperialism“.¹

Kõigil Ameerika valitsuse poolt välispoliitikas pärast Teist Maailmasõda tarvitusele võetud abinõudel lasub äärmise avantürismi pitser. Loomalik hirm, mida Ameerika Ühendriike valitsevad imperialistlikud, reaktsioonilised jõud tunnevad ühest küljest sotsialismi-, demokraatia- ja rahuleeri järjest jätkuva kasvu ja tugevnemise ning teisest küljest imperialismi- ja reaktsioonileeri ning tema positsiooni jätkuva nõrgenemise ees, Wall Streeti kiskjate püüd orjastada kogu maailma vabu rahvaid — see on, mis tõukab ameerika imperialismi ninamehi avantüristliku välispoliitika teele.

Hirmuvärinaga jälgivad Wall Streeti magnaadid, kuidas Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooniga alanud kapitalismi lagunemise protsess võtab järjest suurema ulatuse, kuidas üha uued ja uued maad lõovad lahku kapitalistlikust süsteemist ja uued sajad miljonid inimesed kogu maailmas asuvad sotsialismi ja demokraatia lipu alla. Ärevile aetud sotsialismi edusammudest Nõukogude Liidus, rahvademokraatia maade edusammudest, töölisliikumise, demokraatliku ja rahvusliku vabadusliikumise kasvust pärast sõda kõigis maailma maades, püüavad Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad võtta endale hukkuva kapitalistliku süsteemi

---

¹ V. I. Lenin, Teosed, 28. köide, 4. väljaanne, lk. 138 (vene keeles).

„päästjate“ ülesande. Väljapääsu teravnevaist seesmistest ja välistest vastuoludest otsivad Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad sõjaliste avantüüride vallapäästmises ja kõigepealt kuritegeliku sõja organiseerimises Nõukogude Liidu ja rahvademokraatia maade vastu.

„Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa praeguste juhtide poliitika,“ ütleb seltsimees Stalin, „on agressioonipoliitika, on uue sõja vallapäästmise poliitika.“¹

Ameerika Ühendriikide imperialistide poolt oma agressiivsete septsuste teostamiseks kasutatavate välispoliitiliste abinõude arsenalis on kõige alatamad, kõige põlastusväärsemad võtted, mida on suuteline välja mõtlema põhjavajuv, hukkumisele määratud kapitalism.

Ameerika imperialistide kaasaegset poliitikat iseloomustab tabavalt seltsimees Stalini märkus selle kohta, et „klassid, kes peavad kaduma ajaloo näitelavalt, veenduvad viimastena selles, et nende mäng on läbi. Veenda neid selles on võimatu. Neile näib, et pragusid vana korra kōdunevas hoones on võimalik kinni müürida, et vana korra varisevat hoonet saab remontida ja päästa. Seepärast haaravad hukuvad klassid relvad ja kaitsevad kõigi vahenditega enda kui valitseva klassi olemasolu.“²

Oma loomulikke liitlasi rahvaste poolt vihatud kapitalistliku korra „päästmise“ rāpases ürituses näevad ameerika reaksionäärid säilinud fašismi- ja reaksioonijõududes kogu maailmas. Ameerika valitsevad ringkonnad tõstsid üles Hitleri veristest kätest langenud „antikommunismi“ pehkinud lipu ja tegid selle oma poliitika lipuks. Kuulutades 12. märtsil 1947 välja oma kurikuulsa „doktriini“, seadis Truman endale muude eesmärkide hulgas ülesandeks koguda Ameerika Ühendriikide ümber kõik maailma reaksiooni jõud ja viia nad lahingusse sotsialismi-, demokraatia- ja rahujõudude vastu.

Ameerika Ühendriikidest on saanud kogu rahvusvahelise reaksiooni jõudude peamine tugi. Ruhri magnaadid ja jaapani monopolistid, hispaania fašistid ja rahvademokraatia maadest väljaaetud reaksioonilised jätised, nagu Mikolajczyk, Nagy Ferenc, Cemeto ja nendetaolised, rahvusvahelised spioonid ja palgatud mõrtsukad, Rooma paavst ja katoliku kiriku vürstid, parempoolsetest sotsialistidest reeturid

¹ „Rahva Hää!“ 29. oktoobrist 1948. a.

² J. V. Stalin, Leninismi küsimusi, 10. väljaanne, lk. 609 (vene keeles).

ja kodanlik-natsionalistlikud sabassörkijad, Tšiing Kai-ši või Bao-Dai taolised läbipõlenud poliitikud — kogu hukkuva kapitalistliku korra põhjakiht on nüüd Ameerika Ühendriikide imperialistide kaasosalised nende veristes kuritegudes.

Oma avantüristlike eesmärkide saavutamiseks ei põlga Wall Streeti ninamehed ühtki vahendit. Neis maades, kus tormiliselt arenev demokraatlik ja rahvuslik vabadusliikumine võttis imperialistidele eriti ähvardava ulatuse, organiseerisid Washingtoni valitsejad otsese relvastatud interventsiiooni. Nii oli näiteks Hiinas, Kreekas ja eriti Koreas. Püüdes päästa imperialismi ja reaktsiooni positsioone Hiinas, teostasid Ameerika Ühendriikide imperialistid rida aastaid interventsiiooni hiina rahva vastu. On samuti teada, milliseid suuri jõupingutusi teeb Ameerika Ühendriikide valitsus selleks, et purustada ja kähkida demokraatlikke jõude Kreekas. Ameerika imperialism mängib rahvusliku vabadusliikumise peatimuka osa ka idamaadel.

Wall Streeti ülalpidamisel on parempoolsete sotsialistlike parteide juhtide ja kodanlik-natsionalistlike palgasulaste suurearvuline kari. On üldiselt teada, et Prantsusmaa, Lääne-Saksamaa, Itaalia ja teiste maade parempoolseid sotsialiste finantseerivad Ameerika valitsevad ringkonnad. Eri-line koht Ameerika Ühendriikide imperialistide poliitiliste vahendite arsenalis on trotskistlike, natsionalistlike ja teiste tööliklassi reeturite ärakasutamisel.

Juba siis, kui saksa fašistlike jõukude purustamise tagajärjel Nõukogude Armee poolt Stalingradi all tekkis põhjalik pööre Teise Maailmasõja käigus, hakkasid ameerika reaktionäärid looma oma sügavalt konspiratiivset agentuuri Kesk- ja Kagu-Euroopas. Ameerika ja inglise luure värbasid Tito ja tema ringkonna, samuti ka rea teisi reetureid teistes Kesk- ja Kagu-Euroopa maades. Sellele põlatud spioonide ja reeturite jõugule panid ameerika imperialistid kaugeleulatuvaid lootusi. Titolike reeturite alatu kari ja selle agentuur Ungaris, Bulgaarias ja teistes maades pidi ameerika imperialistide plaanide kohaselt kujunema otsustavaks jõuks ameerika imperialismi ja muude rahvusvahelise reaktsiooni jõudude kuritegeliku vandenõu täideviimises rahvademokraatia maade vastu.

Kuid on teada, kui häbistavalt lõppes Ameerika interventsiioon Hiinas, kuidas kukkus läbi ameerika ja inglise imperialistide poolt organiseeritud vandenõu rahvademokraatia

maade vastu, millise purustava löögi sai ameerika imperialismi avantüristlik poliitika sõjajärgseil aastail paljudes teistes maakera rajoonides.

Kuid mida suuremaid kaotusi kannab Ameerika Ühendriikide imperialism välispoliitilisel areenil, seda agressiivsema iseloomu omandab Ameerika välispoliitika, seda avantüristlikumaks muutuvad need vahendid, mida Ameerika valitsevad ringkonnad kasutavad oma kuritegelike eesmärkide saavutamiseks.

Peamised lootused oma agressiivsete sepitsuste teostamiseks sidus Ameerika Ühendriikide monopolistlik ja sõjaväeline klikk aatomipommiga. Ameerika aatomimonopoli likvideerimine Nõukogude Liidu poolt osutus tugevaks hoobiks ameerika sõjaväelise kildkonna avantüristlikele sepitsustele. Kuid Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad ei õppinud midagi sellest faktist, et Nõukogude Liit likvideeris Ameerika aatomimonopoli palju kiiremini kui seda eeldati Washingtonis. Ookeanitagused avantüristid jätkavad rahvaste hirmutamise šantaažipoliitikat. Seltsimees Molotov märkis sel puhul oma kõnes valijate koosolekul 10. märtsil 1950: „Iga liiki väljapressijad sellest leerist hirmutasid meid eile aatomipommiga. Täna nad hirmutavad niinimetatud „vesinikupommiga“, mida tegelikult veel pole olemas. Neil ei tuleks eriti kelkida ja poleks paha endale kõrva taha kirjutada, et seni kui nad tegelesid šantaažiga aatomipommi monopoolse omamise arvel, ei raisanud nõukogude inimesed teatavasti asjatult aega, vaid vallutasid aatomienergia ja aatomirelva valmistamise saladuse.“

Mitte soovides aru saada, et mingisugused aatomi- või „vesinikupommid“ ei saa määrata sõja saatust, valmistuvad Ameerika Ühendriikide imperialistid palavikuliselt ellu viima oma kogu maailma rahvaste vabaduse ja sõltumatuse vastu suunatud avantüristlikke sepitsusi.

Ameerika sõjaõhutajad rakendavad kogu jõu selleks, et taastada rutem Saksamaa ja Jaapani sõjalis-majandusiik võimsus. Tallates jalge alla Potsdami kokkulepped Saksamaa ja Jaapani demilitariseerimise ja demokratiseerimise kohta, kallab Ameerika valitsus intensiivselt uut verd dollarite näol Ruhri tööstusse. Lääne-Saksamaa sõjatööstus elustub kiiresti. Ameerika-inglise imperialistide poolt loodud marionetliku „Bonni riigi“ etteotsa seati kõige reaktioonilisemad saksa poliitikud — Wall Streeti käsilased, kes unistavad uuest sõjast. Ameerika valitsevad ringkonnad takistavad igati

rahulepingu sõlmimist Saksamaaga, püüdes võimalikult pikemale tähtajale venitada Lääne-Saksamaa okupeerimist, et kindlustada selles Saksamaa osas oma jagamatut ülevõimu ja kasutada Lääne-Saksamaa inim- ja materiaalseid ressursse oma agressiivseil eesmärkidel, tallates seejuures toorelt jalge alla saksa rahva rahvuslikud huvid.

Kaugeleulatuvad otsused, mis taotleavad imperialismi uuestisündi Lääne-Saksamaal, võeti vastu New Yorgis 1950. a. septembris toimunud kolme lääneriigi salajasel nõupidamisel. Kolm välisministrit (Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja Prantsusmaa) leppisid sellel nõupidamisel kokku praktiliste abinõude suhtes Lääne-Saksamaa remilitariseerimiseks. Säl saavutati kokkulepe Saksamaa sõjatööstuse keelu faktilise kaotamise kohta, mis avab laialt väravad Lääne-Saksamaa sõjalis-tööstusliku potentsiaali taastamiseks. Kolme ministri New Yorgi nõupidamise otsus näeb samuti ette saksa armee taasloomist. Juba nüüd ulatub inimeste arv saksa ja välismaistes sõjaväe- ja politseiüksustes Lääne-Saksamaal ja Berliini läänesektoreis ligi poole miljonini. Need on tegelikult armeekoondised, endise hitlerliku fašistliku armee kindralite ja ohvitseridega eesotsas. Kuid Ameerika Ühendriikide, Suur-Britannia ja Prantsusmaa valitsused ei rahuldu sellega, vaid suurendavad järjest saksa sõjaväge. Taasloodav Lääne-Saksa armee rakendatakse ameerika-inglise bloki ja selle agressiivsete sepitsuste teenistusse. Järelikult mängib Ameerika valitsev klikk inglise-prantsuse reaktsoonäride toetusel, nagu mõni aasta tagasi, peaosa saksa agressiooni taaselustamisel, mida uue sõja õhutajad loodavad jällegi ära kasutada oma mõrtsukalike kavatsuste teostamiseks.

Nüüd ei piirdu Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad enam agressiooni ettevalmistamisega. Nad lähevad järjest jõhkramalt üle otsesele agressioonile, vahetule sõja vallapästmisele. Selle poliitika kõige selgemaks väljenduseks on Ameerika Ühendriikide relvastatud interventsioon Koreas.

Ameerika Ühendriikide valitsus rikkus 1950. a. suvel jämedalt rahu, vallandades sõja korea rahva vastu. Rida aastaid formeerisid, õpetasid välja ja relvastasid Ameerika valitsevad ringkonnad oma Lõuna-Koreas asuva teenri, reetur Li Sõn Mani armeed. Washingtoni otsesel näpunäitel tungisid Lõuna-Korea võimud 25. juunil 1950. aastal Korea Rahvademokraatliku Vabariigi kallale. Kuid Trumani panus Li Sõn Mani bandiitlikule armeele osutus lööduks. Korea

Rahvademokraatliku Vabariigi rahvaarmee löi tagasi Lõuna-Korea võimude provokatsioonilise kallaletungi ja alustas võidurikast pealetungi lõunasse, tuues vaenlase okupatsiooni all vaevlevale Lõuna-Korea rahvale vabanemise. Ameeriklaste poolt loodud Li Sõn Mani terroristlik režiim, millel puudub igasugune toetus korea rahva poolt, varises kokku.

Niisuguses olukorras heitis Trumani valitsus endalt lõplikult maski ja alustas avalikku sõda korea rahva vastu. Ameerika Ühendriikide regulaarväed paisati Koreasse; Ameerika lennuvägi hakkas barbaarselt pommitama Korea rahulikke linnu ja külasid; Ameerika sõjalaevastik piraaditseb Korea kallaste lähedal. Üheaegselt okupeeris Ameerika valitsus tegelikult Hiina saare Taivani, teatas uute Ameerika sõjavägede saatmisest Filipiinidele ja uutest relvasaadetest Indo-Hiinasse. Seega asus Ameerika Ühendriikide valitsus avaliku relvastatud interventsiooni teele, sõja vallapästmise teele, rea Aasia maade vastu suunatud otsese agressiooni teele. Ta teostas vaenuliku akti rahu vastu, näidates sellega, et ta ei püüa kindlustada rahu, vaid, ümberpöörduvalt, on rahu vastane.

Raevunud vabadustarmastava korea rahva kangelaslikust vastupanust, asusid ameerika anastajad Korea rahulike linnade ja külade barbaarsele pommitamisele, kaitsetu rahuliku elanikkonna hävitamisele. Nende veriste mõrvadega maksavad nad kätte korea patriootidele nende kangelasliku vastupanu eest. Timukas McArthur hooples ennekuulmatu küünilisusega selle pommide hulgaga, mis Ameerika „lendavad kindlused“ on heitnud Korea rahulikele linnadele ja küladele. Koreasse tunginud ameerika interventide maaväed ei jää oma metsikuses maha õhu- ja merepiraatidest. Nad lasevad õhku ja põletavad linnu ja külasid, hävitavad elanikke, lasevad maha poliitilisi vange. Kõik maailma ausad inimesed olid vapustatud teatest, et ameerika sõdurid ja Li Sõn Mani bandiidid on Tötšoni lähedal asuvas Ranvuli külas maha lasknud 7000 korea patriooti. Väikeses Phõntheki (Heitaku) linnakeses, kus on 20 000 elanikku, hävitasid ameeriklased 3 030 meest, naist ja last.

Kandes sõja esimesel etapil raskeid kaotusi võitluses vabadustarmastava korea rahva vastu, koondas Ameerika sõjaväe juhtkond sõjapidamiseks Koreas peaaegu kõik oma Kaug-Idas asuvad relvastatud jõud. Et ameerika imperialistid ei olnud üksi suutelised murdma vabadustarmastava korea

rahva kangelaslikku vastupanu, sundisid nad oma vasalle saatma sõjavägesid Koreasse. Washingtoni survele saatsid Inglismaa, Prantsusmaa ning samuti mõnede väikeriikide valitsused, kelle valitsejad püüavad teenida kannuseid oma peremeeste ees, Koreasse mõni tuhat oma sõdurit. Niisiis organiseeris Ameerika Ühendriikide valitsus vabadustarmastava korea rahva alistamiseks koloniaalsete imperialistlike kiskjate liidu, mida hoiavad koos röövellike huvide ühtsus ja hirm kasvava rahvavabastusliikumise ees.

Alles pärast seda, kui ameerika agressorid olid koondanud Koreasse oma peamised olemasolevad relvastatud jõud ja teiste imperialistlike riikide sõjaväed — jõud, mis ületasid mitmekordselt Korea Rahvademokraatliku Vabariigi armee, õnnestus interventidel Korea rindel mõningat sõjalist edu saavutada.

Kuid korea rahva ajutised sõjalised ebaõnnestumised ei murdnud vabadustarmastava korea rahva võitlusvaimu ega võidutahet. „Ebaõnnestumisi on igas sõjas,“ öeldakse N. A. Bulganini ettekandes Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 33. aastapäeval. „Kunagi elas ka meie Nõukogude riik välismaise sõjalise interventsiooni ja kodusõja aastal läbi määratu suuri raskusi. Kuid intervendid purustati ja kihutati välja.“ Kangelaslik korea rahvas võitleb koos hiina vabatahtlikega ennastalgavalt oma kodumaa sõltumatuse eest, uskudes kindlalt, et ta selles võitluses võidab.

Kogu progressiivne inimkond jälgib vaimustusega korea rahva ennastalgavat võitlust. Võitlev Korea kujunes rõhutatud ja sõltuvate maade rahvastele vabaduse ja sõltumatuse eest peetava võitluse lipuks. Kõigil maadel ja mandritel kostab rahvaste nõrdinud hääl: „Käed eema'e Koreast!“

Demokraatlike maade valitsused, kümnete miljonite liikmetega ühiskondlikud organisatsioonid naelutavad häbiposti ameerika imperialistlike mõrvarite verised kuriteod. Rahvad nõuavad järeleandmatult Ameerika Ühendriikide verise agressiooni lõpetamist Koreas.

Tuleb alla kriipsutada, et ameerika imperialismi agressioon Koreas ei ole suunatud üksi korea rahva vastu. See interventsioon on üks ameerika agressorite samme relvastatud interventsiooni vallapästmiseks kõigi Aasia rahvaste vastu, esmajärjekorras suure hiina rahva vastu, kelle võit tekitas suurt hirmu Wall Streeti sahkerdajate südameis. Püüdes orjastada Korea Rahvademokraatlikku Vabariiki, loodavad

ameerika agressorid muuta teda Aasia rahvaste, eriti aga Hiina Rahvavabariigi vastu suunatud uute sõjaliste avantüüride platsdarmiks.

Ameerika Ühendriikide interventsioon Koreas ja teistes Aasia maades näitab, et ameerika välispoliitika agressiivsus tõuseb. Selles ilmneb eredalt ameerika imperialismi poliitika avantüristlik iseloom. See poliitika ignoreerib jõudude reaalsel vahekorda rahvusvahelisel areenil, mis pärast Teist Maailmasõda ei kujunenud imperialismi kasuks. Neis tingimustes, kus jõudude vahekord maailmas muutus järsult sotsialismi ja demokraatia kasuks, on sõda Nõukogude Liidu ja rahvademokraatlike maade vastu, kui imperialistidel siiski õnnestub seda valla päästa, kogu maailma kapitalismi hauaks. „... Vallandades uue sõja,“ ütles V. M. Molotov oma kõnes 10. märtsil 1950, „kutsuvad imperialistid paratamatult välja rahvaste säärase õiglase ja otsustava viha, mis pühib jäädavalt maailmast imperialismi ja agressiooni.“

AMEERIKA IMPERIALISMI KURITEGELIKE SEPITSUSTE KOKKUVARISEMISE PARATAMATUS

Katsetes oma paratamatu hukkamise tundi edasi lükata tarvitab ameerika imperialism kõige äärmisemaid võitlusvahendeid. Kuid missuguse vormi hävineva kapitalismi vastupanu ka võtaks, see pole enam midagi muud kui kadumisele määratud korra surmaagoonia.

Muidugi tuleb alati silmas pidada, et kapitalismi, sealhulgas ka ameerika imperialismi häving ei toimu automaatselt. Kapitalismi „automaatse kokkuvarisemise“ teooria on väga kahjulik teooria, mille eesmärgiks on võtta relvad kapitalistliku orjuse vastu võitlejailt ja pikendada kapitalismi olemasolu.

Selle „teooria“ kahjulikkuse on täielikult paljastanud Lenin ja Stalin.

Kuid pole kahtlust, et Wall Streeti magnaatide püüded pöörata ajaloo arenemist tagasi, teostada oma kuritegelikud, inimvaenulikud plaanid vabade maailma rahvaste orjastamise suhtes, on määratud paratamatule läbikukkumisele. Iseloomustades palju aastaid tagasi ameerika monopolide olukorda, kirjutas V. I. Lenin: „Trustide olukord on kõikuv.“

„kolossid savijalgadel“ ... tulevik on tume ...“¹ See leninlik hinnang sobib veel suuremal määral Ameerika monopolide praeguse olukorra kohta.

Ameerika Ühendriikide imperialismi kiskjalikud plaanid, mis taotleavad oma maailmavalitsemise kehtestamist, on rajatud perioodiliste hävitavate kriiside all kannatava Ameerika majanduse ebakindlale, vankuvale pinnale. Silmapaistev ameerika majandusteadlane Alwyn Hansen rõhutab, et Ameerika majanduse ebakindluses peitub tõsine hädaoht ülejäänud kapitalistlikule ilmale. „Ma arvan,“ kirjutab ta, „et Ameerika majanduse erakordne ebakindlus kujutab endast üht tõsisemat Euroopa ja kogu maailma ees seisvat probleemi... Järskudele kõikumistele alluv Ameerika majandus kujutab endast ohtu muu maailma majanduslikule tasakaalule. Olles kroonilise depressiooni seisukorras, võib Ameerika nakatada teisi maid, kui maailmal ei õnnestu end mingil teel isoleerida tema mõjust.“

Nagu teada, avaldas 1929.—1933. a. hävitav kriis Ameerika Ühendriikides suurt mõju kõigile kapitalistlikele maadele, andes ülemaailmsele majanduskriisile erilise teravuse. Sõjajärgsel perioodil avaldab Ameerika Ühendriikide majandus järjest hukatuslikumat mõju teiste kapitalistlike riikide, eriti maršaliseeritud maade majandusele. Maršaliseeritud maade majanduses valitseb sügav ja lootusetu korralagedus.

Ameerika valitsevate ringkondade avantüristlik välispoliitika muudab üha teravamaks kapitalistliku maailma olukorra. Pole kahtlust, et kõigi kapitalismi vastuolude teravnemine ja imperialistliku leeri jõudude nõrgenemine tulenevad kapitalismi loomusest endast. Wall Streeti eestvedajate avantüristlik välispoliitika kiirendab seda protsessi. Ameerika publitsist George Marion kirjutab õigesti oma raamatus „Baasid ja impeerium“, et kogu oma poliitikaga kasvatavad Ameerika Ühendriigid viha enda vastu kogu maailmas. Võitlusse ameerika imperialismi agressiivse, reaktsioonilise poliitika vastu, rahu ja demokraatia eest tõusid rahvaste võimsad jõud. Need jõud on juba nüüd niivõrd suured, et nad on suutelised nurja ajama imperialistlike agressorite kuritegelikke sepitsusi.

„Rahvastel on liiga elavalt meeles hiljutise sõja koledused ja liiga suured on rahu eest seisvad ühiskondlikud jõud sel-

¹ V. I. Lenin, Vihikud imperialismi kohta, 1939, lk. 82 (vene keeles).

leks, et Churchilli õpilased agressiooni alal suudaksid neist võitu saada ja nad uue sõja poole pöörata,"¹ ütleb seltsimees Stalin.

Samal ajal kui imperialismi- ja reaktsioonijõud järjest nõrgenevad, kasvavad ja karastuvad järjekindlalt sotsialismi-, demokraatia- ja rahujõud. Nende jõudude eesotsas sammub suur Nõukogude riik — üldise rahu, demokraatia ja rahvaste sõltumatuse võimas valvur. Nõukogude Liit jätkab visalt edukat võitlust kindla demokraatliku rahu loomise eest. Nõukogude Liidu suureks panuseks võitluses rahu eest on uue sõja ohu kõrvaldamise ja rahu ning rahvaste julgeoleku kindlustamise deklaratsiooni projekt, mille Nõukogude Liidu esindajad esitasid arutamiseks Ühinenud Rahvaste organisatsiooni Peaassamblee V istungjärgule. Nõukogude delegatsiooni ettepanekud on täpsed ja selged: hukka mõista uue sõja propaganda; keelata aatomirelv ja kehtestada range rahvusvaheline kontroll selle keelu täpse ja tingimusteta täitmise üle; kuulutada, et valitsusele, kes esimesena võtab ükskõik millise riigi vastu tarvitusele aatomirelva või mõne muu inimeste massilise hävitamise vahendi, vaadatakse kui sõjaroimarile; avaldada soovi, et viis suurriiki ühendaksid oma rahupüüded ja sõlmiksid omavahel rahu kindlustamise pakti, samuti vähendaksid 1951. a. jooksul kõiki oma olemasolevaid relvastatud jõude ühe kolmandiku võrra nende koosseisust, ühtlasi esitada relvastatud jõudude edasise vähendamise küsimus arutamiseks ühel Peaassamblee lähemal istungjärgul. Need Nõukogude Liidu ettepanekud leidsid kõigi rahuarmastavate rahvaste palavat toetust kui püsiva rahu ja rahvusvahelise julgeoleku kindlustamise eest võitlemise üksikasjaline programm.

Silmapaistev rahvusvaheline tähtsus oli ka kaheksa riigi välisministrite nõupidamisel, mis kutsuti Nõukogude Liidu algatusel 1950. a. oktoobris Prahaks kokku selleks, et arutada küsimusi, mis kerkisid üles seoses kolme riigi (Ameerika Ühendriikide, Inglismaa, Prantsusmaa) New Yorgi nõupidamise otsustega Lääne-Saksamaa remilitariseerimise kohta. Praha nõupidamisel töötati välja täpne programm Saksamaa küsimuse demokraatlikuks lahendamiseks.

Nõukogude Liidu järjekindel rahuarmastav poliitika väljendub kujukalt ka Nõukogude esindajate visades jõupingutustes saavutada Ühinenud Rahvaste organisatsioonis Amee-

¹ „Rahva Häääl“ 29. oktoobrist 1948.

rika Ühendriikide agressiooni lõpetamine Koreas ja lahendada Korea küsimus rahulikult teel.

Nõukogude Liidu stalinlikku välispoliitikat — rahupoliitikat — toetab üksmeelselt kogu nõukogude rahvas, sest see poliitika vastab meie rahva elulistele huvidele. Eredaks demonstratsiooniks nõukogude rahva sügavast ustavusest rahuüritusele kujunes allkirjade kogumine Stokholmi üleskutsele Nõukogude Liidus. Kogu Nõukogude Liidu täiskasvanud elanikkond kirjutas üksmeelselt sellele üleskutsele alla. NSV Liidu rahvaste vankumatu rahutahe väljendus selgesti ka teise üleliidulise rahupooldajate konverentsi töös. Kõigi nõukogude inimeste tahet väljendades teatas konverents, et kogu nõukogude rahvas on muutmatult ustav rahuüritusele ja valmis kindlalt ning otsustavalt, käsikäes kõigi rahupooldajatega kõigis maades võitlema sõjaohu vältimise ning kindla ja kestva rahu kindlustamise eest.

Nõukogude Liidu väsimatu võitlus rahu eest on suureks rahvusvahelise tähtsusega teguriks. Ta kindlustab rahuüritust kogu maailmas, ajades nurja imperialistlike sõjaõhujate lootused.

Ka rahvademokraatia maade suhtes varisevad kokku ameerika imperialismi plaanid. Nõukogude Liidu abile toetudes murravad need maad edukalt reaktsiooni vastupanu ja sammuvad kindlalt sotsialismi teed.

Reaktsiooni positsioonid on kõikuvad ja ebakindlad ka Lääne-Euroopa maades, kus kommunistlike parteide juhtimisel kasvab järjest rahvahulkade võitlus ameerika imperialismi agressiooni vastu. „Marshalli plaan“, millega olid seotud ameerika imperialistide kaugeleulatuvad lootused, on ilmselt läbi kukkunud.

Rahuarmastava Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamine näitas, et saksa rahva kasvavad progressiivsed demokraatlikud jõud on täis otsustavust ajada nurja Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa imperialistide sepitsused, mille eesmärgiks on muuta Saksamaa oma asumaaks, Wall Streeti magnaatide poolt ettevalmistatava uue sõja relvaks, saksa rahvas aga oma kahurilihaks.

Suurimaks lõögiks ameerika imperialismi sõjalis-poliitiliste plaanide pihta oli suure hiina rahva ajalooline võit. Selle võidu tulemusena jäid ookeanitagused sõjaõhujad ilma tähtsatest sõjalis-strateegilistest platsdarmidest Idas, määratu suvrtest inimreservidest ja strateegilise tooraine varudest. Üle-

maailmsed kapitalismi süsteemi tabas uus hüvitamatu kaotus, kuna rahu- ja demokraatiajõud veelgi tugevnesid.

Ameerika imperialismi poliitika — agressiooni- ja uue sõja vallandamise poliitika — kutsub välja rahuarmastavate rahvaste järjest kasvava ja organiseerituma vastupanu. Iga päevaga tugevneb rahuarmastavate rahvaste otsus vältida sõda ja ohjeldada imperialistlikke agressoreid.

Esmakordselt maailma ajaloos tekkis ja muutus võimsaks võitmatuks jõuks organiseeritud rahurinne, mille kantsiks ja lipukandjaks on võimas Nõukogude Liit. Rahvaste liikumine rahu kaitseks, uue sõja õhutajate vastu ühendab sadu miljoneid töölisi, talupoegi, haritlasi, naisi ja noori. Rahu eest võitlemise lipu alla on kogunenud kõige mitmekesismate poliitiliste ja usuliste veendumustega inimesed. Rahupooldajate liikumine omandab iga päevaga ikka võimsama ja organiseerituma iseloomu. Viissada miljonit inimest on juba andnud oma allkirja ülemaailmse rahupooldajate kongressi alalise komitee Stokholmi üleskutsele aatomirelva keelamise ja selle valitsuse sõjaroimariks kuulutamise kohta, kes esimesena võtab tarvitusele aatomirelva ükskõik millise maa vastu. Alalise komitee üleskutsele allakirjutanute seas on palju teadlasi, kirjanikke, silmapaistvaid ühiskonnategelasi, kiriku esindajaid. Allkirjade kogumine sellele üleskutsele kujunes uueks rahujõudude võimu demonstreerimiseks. Stokholmi üleskutsele allkirjade kogumise kampaania edukas läbiviimine näitab, millised määratu suured muutused on toimunud maailma rahvaste poliitilises elus viimaste aastate jooksul. Rahvahulkades on kasvanud arusaamine uue sõja ohust ja püüd rahu kaitsta. Kõigi maade rahvad taotlevad aktiivselt rahu ja kasutavad kõiki abinõusid ülbete sõjaõhutajate ohjeldamiseks. Eriti tugevnes rahvaste võitlus rahu kaitseks pärast seda, kui Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad päästsid valla kuritegeliku anastussõja korea rahva vastu.

Rahvahulgad ei piirdu üksi võitlusega aatomirelva keelamise eest. 1950. a. septembris Prahas toimunud ülemaailmse rahupooldajate kongressi alalise komitee büroo istungjärgul esitati rahupooldajate nõudmiste edasise laiendamise programm. Jätkates aatomirelva keelamisele suunatud kampaaniat, nõuavad rahupooldajad relvastumise üldist piiramist ja vastava kontrolli kehtestamist selle piiramise üle, astuvad välja agressiooni vastu, kus see ka ei toimuks, mõistavad hukka rahvaste siseasjadesse relvastatud vahelesegamise

väljastpoolt. Lõpuks nõuavad rahupooldajad igasuguse, ükskõik mis maal sõja tekkimist soodustava propaganda keelamist.

Selle programmi teostamise eest võitlemise tähe all arenes kõigis maades teise ülemaailmse rahupooldajate kongressi ettevalmistamine, mis soodustas üldrahvaliku rahukaitseliikumise veelgi suuremat hoogustumist.

Teine ülemaailmne rahupooldajate kongress, mis toimus 16.—22. novembrini 1950. aastal Varssavis, on uus tähis progressiivse inimkonna võimsas liikumises rahu kaitseks, märatseva imperialismi leeri ohjeldamiseks, sõjaõhutajate kuritegelike plaanide nurjaajamiseks. Väljendades rahuarmastavate rahvaste tahet, võttis teine ülemaailmne rahupooldajate kongress vastu manifesti kogu maailma rahvastele ning läkituse Ühinenud Rahvaste organisatsioonile ja valis Ülemaailmse Rahunõukogu, mis koosneb kaheksakümne riigi esindajaist. Manifestis on erilise jõuga alla kriiputatud: „Rahu ei oodata — rahu võidetakse kätte“. Kongress nõudis sõja keelamist, mis täna laastab Koread, homine aga ähvardab lõõmama panna kogu maailma. Rahupooldajad astusid välja katsete vastu süüdata uuesti sõjakolled Saksamaal ja Jaapanis, nad nõuavad aatomirelva ja muude massilise hävitamise vahendite keelamist, nõuavad üldist desarmeerimist ja seaduste vastuvõtmist, mis karistavad sõjapropaganda eest. Teine ülemaailmne rahupooldajate kongress kutsub Ühinenud Rahvaste organisatsiooni üles pöörduma otsustavalt tagasi nende põhimõtete juurde, mille alusel ta asutati, — vabaduse, rahu ja rahvastevahelise vastastikuse austuse kindlustamine. Teise ülemaailmse rahupooldajate kongressi poolt vastuvõetud edasise rahu eest võitlemise programm vastab kõigi viie maailmajao — Euroopa, Ameerika, Aafrika, Aasia ja Austraalia — laiade rahvahulkade eluliste huvidele. Uus rahupooldajate liikumise programm on suunatud rahurinde massilise baasi veelgi suuremale laiendamisele.

Sõjaõhutajad teevad kõik selleks, et nõrgestada, lammata rahu eest võitlejate liikumist. Kuid mingisugused repressioonid ei ole võimelised hirmutama rahvaid, kes on alustanud võitlust ameerika-inglise sõjaõhutajate vastu. Kogu maailma rahvad hoiatavad imperialistlikke värdjaid, et neid ootab karm kättemaks juhul, kui nad teevad katset ellu viia oma mõrtsukalikke kavatsusi — hävitada miljonid ja miljonid süütud inimesed aatomipommi abil. Rahvaste kindlast

otsusest ajada nurja inglise-ameerika agressorite plaanid annab tunnistust ka Lääne-Euroopa ja teiste maade tööliklassi võitlus Ameerika relvade sisseveo vastu Euroopasse.

Niisiis kõneleb maailma sündmuste arenemine veenvalt sellest, et ameerika sõjaõhutajad osutuvad rahvusvahelisel areenil järjest enam isoleerituks, kuna vabadustarmastavad rahvad, kes kaitsevad rahu, koonduvad järjest tihedamini Nõukogude Liidu ümber. Ameerika imperialistlikel agressoritel puuduvad reaalsed eeldused oma inimesevaenulike sepi-
suste teostamiseks.

„Ameerika imperialismi peamehed,“ öeldakse Ungaris 1949. aastal toimunud Kommunistlike Parteide Informatsoonibüroo nõupidamise resolutsioonis, „teevad uue maailmasõja vallapästmise ja maailmavalitsemise kättevõitmise plaane, ilma et nad arvestaksid reaalsel jõudude vahelkorda imperialismileeri ja sotsialismileeri vahel. Nende maailmavalitsemise plaanid on veel alusetuma, avantüristlikuma iseloomuga, kui hitlerlaste ja jaapani imperialistide plaanid. Ameerika imperialistid ilmselt ülehindavad oma jõude ja alahindavad imperialismivastase leeri kasvavat jõudu ning organiseeritust.

Ajalooline olukord erineb nüüd põhjalikult sellest olukorrast, milles valmistati ette Teist Maailmasõda, ja praegustes rahvusvahelistes tingimustes on sõjaõhutajail võrratult raskem oma veriseid plaane teostada.“

Wall Streeti magnaatide veriste plaanide teostamist tõsiselt takistavaks teguriks on ka kasvav vastupanu, mida osutab ameerika rahvas Ameerika Ühendriikide valitsevate ringkondade reaktsioonilisele poliitikale.

Hoolimata ameerika reaktsionääride poolt levitatavast valepropagandast süveneb Ameerika Ühendriikide lihtsate inimeste teadvuses arusaamine sellest, et kui agressoreil õnnestub alustada uut sõda, siis toob see lihtsatele inimestele vaid sõdurikohustusi ja surma kodumaast kaugel asetsevais ookeanitagustes maades, et sõda tuleb ka Ameerika kontinendile, tuues kaasa kaasaegsete pommitamiste koledusi ja selle hävitamist, mis on loodud mitme sugupõlve tööga.

Ameerika rahva laiadele hulkadele saab järjest selgemaks, et Ameerika Ühendriikide valitsevate ringkondade poolt teostatav uue sõja ettevalmistamise poliitika on lahutamatult seotud imperialistliku reaktsiooni halastamatu pealetungiga töörahva elatustasemele ja demokraatlikele õigustele, et see poliitika muudab Ameerika Ühendriigid juba nüüd hiiglasuu-

reks kasarmuks, sõjaväeliseks sunnitöölaagriks, ohjeldamatu fašistliku terrori maaks.

Ameerika rahva liikumine rahu ja oma eluliste õiguste kaitseks tugevneb. Kui viie sõjaeelse aasta kestel võttis Ameerika Ühendriikides 14 311 streigist osa 5,6 miljonit ameerika töölisi, siis toimus üksnes neljal sõjajärgsel aastal Ameerikas 15 247 streiki, millest võttis osa peaaegu 12 miljonit töölisi.

Ameerika Ühendriikide töölisliikumisel on ees veel palju tõsiseid raskusi. Suurema osa tööliste teadlikkus on madal. Miljonid Ameerika töölised on kodanliku ideoloogia kammit-sais. Ameerika Ühendriikide suuremaid ametiühingulisi ühen-dusi juhivad tööliklassi reeturid, töölisliikumise lämmata-jad. Tootmisametiühingute Kongressi ja Ameerika Töõföde-ratsiooni liidrid — murrayd, careyd, greenid ja teised nende-taolised on uue sõja kuulutajad, streigimurdjad, monopolist-liku kapitali agendid. Need tööliklassi lõhestajad ja reeturid ripuvad kivina Ameerika Ühendriikide organiseeritud töölis-liikumise kaelas. Töölisliikumise progressiivsete tegelaste, rahu ja demokraatia eest võitlejate vastu organiseerib reakt-sioon julmi repressioone.

Sellest hoolimata tugevdab Ameerika Ühendriikide töölis-klass suuri raskusi ületades oma mõju maa poliitilises elus. Ta suutis luua kommunistliku partei, kellel William Fosteri ütluse järgi „vaatamata tema praegusele liikmete vähe-susele, tuleb mängida otsustavat ajaloolist osa“.

Ameerika kommunistlik partei sammub Ameerika Ühend-riikides kasvava demokraatliku rahuliikumise eesotsas. Ta hoiatab väsimatult Ameerika rahvast kasvava fašismi- ja sõjaohu eest. Ta paljastab otsustavalt ameerika imperialismi röövellikke ihasid, mis on suunatud kogu maailma rahvaste orjastamisele. Kommunistlik partei näitab Ameerika Ühend-riikide töörahvale teed, mis viib kindlale rahule ja fašismiohu ärarahoidmisele. Ta kuulutas Ameerika Ühendriikides välja loosungi „Käed eemale Koreast!“. Kommunistid esitasid Ameerika Ühendriikide ühiskondliku korra demokratiseeri-mise programmi ja kutsuvad visalt Ameerika rahvast üles võitlusesse koostööpoliitika jätkamise eest NSV Liiduga. Ameerika Ühendriikide Kommunistlik Partei kaitseb Ameer-rika rahva põhilisi elulisi huvisid. Just sellepärast teevad Ameerika rahva vaenlased — võimul seisvad reaktsoonää-rid — kõik selleks, et kommunistliku partei programm ei saaks Ameerika rahva omanduseks. Nad peavad kommunist-

liku partei kui kindla rahu eest võitleja vastu halastamatut võitlust. Sammudes hitlerlaste jälgedes, arendab ameerika reaktsioon kommunistide vastu pöörast terrori- ja laimukampaaniat.

Püüdes kommunistlikule parteile anda otsustavat hoopi, jätta teda juhtideta, organiseerisid reaktsionäärid 1949. aastal kohtuprotsessi partei üheteistkümne liidri vastu. Kommunistliku partei liidreid süüdistati julges, järjekindlas võitluses rahu ja Ameerika rahva põhiliste huvide kaitseks. Reaktsionäärid lootsid murda kommunistliku partei juhtide moraalse julguse. Kuid nad eksisid rängalt. Dennis, Hall, Winston ja teised kommunistliku partei liidrid muutsid kaebealuste pingi rahu ja demokraatia kaitsmise, Wall Streeti ninameeste kuri-tegeliku poliitika paljastamise tribüüniks. Raevunud kommunistide kindlusest, langetasid reaktsionäärid kommunistliku partei liidrite kohta süüdimõistva otsuse. Kommunistliku partei üheteistkümnele liidrile mõisteti pikaajaline vanglakaristus. Vanglasse heideti 1950. a. mais Ameerika Ühendriikide Kommunistliku Partei peasekretär Eugen Dennis.

Valitseva kliki uus kuritegu tekitas Ameerika Ühendriikides ja kogu maailmas suurt meelepaha. Ameerika Ühendriikide rahvahulgal, kes soovivad rahu ja vihkavad sõda, näevad kommunistides õigusega oma huvide ja õiguste kõige ustavamaid ja kindlamaid kaitsjaid. Sellepärast arenebki Ameerika töörahva hulkades järjest laiemalt liikumine kommunistliku partei kaitseks. Chicagosse progressiivsete ametiühingute üleameerikalisele konverentsile kogunenud 1200 saadikut teatasid Ameerika rahva eesrindlike kihtide nimel, et kommunistliku partei kaitsmine on esmajoones rahu, demokraatia ja ametiühingute õiguste kaitsmine fašismi pealetungi vastu. Tootmisametiühingute Kongressi ja Ameerika Töökõõderatsiooni allorganisatsioonides laieneb liikumine kommunistliku partei liidrite kaitseks. Kommunistliku partei tagakiusamise vastu astuvad välja niisugused Ameerika Ühendriikide organisatsioonid, nagu progressiivne partei, Ameerika Üldslaavi Kongress, Teaduse- ja Kunstiõõtjate ning Vabakutseliste Rahvuslik Nõukogu ja paljud teised. Ägedalt protesteerivad kommunistlike liidrite tagakiusamise vastu paljud Ameerika Ühendriikide progressiivse intelli-gentsi esindajad.

Nii kujuneb ja tugevneb Ameerika rahva progressiivsete jõudude laialdane demokraatlik rinne, kes peab järjekindlalt võitlust demokraatliku Ameerika eest.

Ameerika Ühendriikide kongress kiitis 1950. aastal heaks fašistliku seaduseelnõu „sisemise julgeoleku“ kohta. Seaduseelnõu nõuab kõigi kommunistide kohest registreerimist ja lubab Trumani valitsusel sõja puhul toime panna massilisi arreteerimisi ja ilma kohtuta koonduslaagrisse paigutada nõndanimetatud „õõnestavaid elemente“, kelle hulka ameerika inimesesööjad arvavad kõiki demokraatlikult meelestatud isikuid. Fašistlik seadus jõustus.

Kuid asjata püüavad ookeanitagused Hitleri matkijad „hävitada“ kommunistlikku parteid. Praegusi kommunismi „väljajuurijaid“ Ameerika Ühendriikides ootab niisama häbitav saatus, nagu sai osaks nende eelkäijaile — Hitlerile, Mussolinile ja Tšiang Kai-ši'le.

„Marksism,“ ütleb seltsimees Stalin, „on töölisklassi põhihuvide teaduslik väljendus. Et hävitada marksism, selleks on tarvis hävitada töölisklass. Kuid töölisklassi hävitada on võimatu.“¹

Ameerika rahva progressiivsete jõudude võitlus rahu eest võttis veelgi suurema ulatuse pärast agressiivse Põhja-Atlandi bloki loomist sõjaõhutajate poolt. 1949. a. märtsis New Yorgis toimunud Ameerika Ühendriikide teaduse- ja kultuuritegelaste rahukaitse kongress, mis kutsuti kokku kultuuritegelaste rahvusliku nõukogu initsiatiivil, mis ühendab 15 000 Ameerika Ühendriikide teadlast, kirjanikku ja näitlejat, näitas, et tunduv osa Ameerika intelligentsist on Ameerika Ühendriikide valitsevate ringkondade poolt teostatava agressiooni- ja sõjapoliitika vastu.

Ameerika rahuarmastavad jõud võtsid osa esimesest ja teisest ülemaailmsest rahupooldajate kongressist. Ameerika Ühendriikide delegatsioon esindas esimesel ülemaailmsel kongressil maa suuri demokraatlikke organisatsioone, nagu Ameerika Naiste Kongressi, Ameerika Töölisparteid, Kultuuritegelaste Rahvuslikku Nõukogu ja teisi. Kongressil esines Ameerika Ühendriikide progressiivsete ametiühingute nimel Donald Henderson, kes ütles kongressist osavõtjaile: „Lihtne ameeriklane ei taha sõda ja veel vähem tahab ta sõda Nõukogude Liidu vastu... Te võite kindlad olla Ameerika Ühendriikide töölisklassile, kes seisab rahva eesotsas,“ kinnitas ta kongressi delegaatidele.

1949. a. suvel toimus Mehhikos Ameerika kontinentaalne rahukaitse kongress, kes kuulutas sadade miljonite lääne-

¹ J. Stalin, Leninismi küsimusi, lk. 429.

poolkera inimeste nimel: Ameerika rahvad asuvad võitlusse-
rahu eest. 1949. a. sügisel kutsuti kokku esimene üleameeri-
kaline ametiühingute rahukaitse konverents. Chicagos toi-
mus 1950. a. mai lõpul rahukaitse konverents, mis kutsuti
kokku Ameerika intelligentsi silmapaistvate esindajate poolt.

Vaatamata valitsusorganite energilisele vastutegevusele,
rahupooldajate represseerimisele ja hirmutamisele, astub
Ameerika rahvas järjest otsustavamalt välja rahu eest. Juba
esimeste nädalate jooksul pärast seda, kui Ameerika Ühend-
riikide valitsus oli valla päästnud agressiivse sõja Koreas,
hoogustus Ameerikas järsult allkirjade kogumine Stokholmi
üleskutsele. 1950. a. novembri lõpuks oli 3 miljonit ameerik-
last kinnitanud oma allkirjade üleskutset aatomirelva kee-
lamise kohta. „Äriringkondade“ häälekandja ajakiri „News
Week“ kirjutab varjamatu rahutusega, et Washington on
tugevasti häiritud seoses „allkirjade laviiniga“ Stokholmi
üleskutsele. Miljonid Ameerika lihtsad inimesed saavad aru,
et Ameerika Ühendriikide valitsevate ringkondade röövsõda
Koreas tähendab Ameerika rahvale veelgi suuremat mak-
sude tõusu, militarismi rõhumise uut tugevnemist, fašismi
kasvu, töötajate elatustaseme edasist langust. Seepärast
laieneb ja kasvab järjest Ameerika rahva liikumine rahu
eest.

Moskvas toimunud ajakirjanduskonverentsil, mille korral-
das teisest ülemaailmsest rahupooldajate kongressist Varssas
osavõtnud Ameerika Ühendriikide ühiskonnategelaste
delegatsioon, kes Nõukogude rahukaitsekomitee kutsel
küllastas Nõukogude Liitu, ütles Ameerika delegatsiooni liige
Robert Muir: „Ameerika Ühendriikide rahvas, nagu kõik
teisedki rahvad, ei taha sõda. Meie kohus on ära kasutada
seda rahutaotlust ja meil lasub vastutus selle eest. Olen
kindel, et Ameerika rahvas vastab heal meelel meie üles-
kutsele astuda võitlusesse rahu eest.“

Rahu eest võitlemise käigus jõuab järjest suurem hulk
ameeriklasi veendumusele ameerika ja nõukogude rahva
sõbralike suhete kindlustamise vajadusest. Ameerika Ühend-
riikide Kommunistliku Partei avaldus selle kohta, et kui
Wall Streetil õnnestub viia inimkond sõtta Nõukogude Liidu
vastu, siis hakkavad ameerika kommunistid „töötama koos
kõigi demokraatlike jõududega, et takistada ameerika impe-
rialismi kiskjalike sõjaliste eesmärkide teostamist ja viia
selline sõda kiirele lõpule demokraatliku rahu alusel“, leidis
pooldavat vastukaja Ameerika töötajate seas.

Kõik see kõneleb sellest, et vaatamata pöörasele Nõukogude-vastasele kampaaniale ja kõigile reaktsionääride katseile muuta miljonid ameeriklased oma kuritegelike sepi-
suste teostamise kuulekaks tööriistaks, on ookeanitaguste sõjaõhutajate püüded määratud nurjumisele.

Ameerika imperialismi agressiivse poliitika vastu, mis on suunatud maailma rahvaste orjastamisele, on tõusnud luge-
matud, päevast päeva tugevnevad demokraatialeeri jõud, kelle eesotsas on võimas sotsialistlik riik. Need jõud kujuta-
vad endast ületamatut tõket maailmavalitsemise ameerika ja inglise pretendentide teel. Nad on võimelised nurja ajama kõik rahvusvahelise reaktsiooni kuritegelikud sepi-
sused.

Rahu eest võitlevad rahvad usuvad kindlalt oma õige üri-
tuse võidusse. Nad ajavad nurja sõjaõhutajate kavatsused, kindlustavad rahu kogu maailmas, viivad võitluse imperia-
lismiga — inimkonna kõige kurjema vaenlasega — võiduka lõpuni.

Ajaloo seadused on vääramatud.

Inimkond on tõusnud ja sammub kindlalt rahu, demokraa-
tia ja progressi teed. XX sajand on kapitalismi hukkumise
sajand, kommunismi võidu sajand.

Vastutav toimetaja R. M ä g i.

Tehniline toimetaja V. A l e v.

Ladumisele antud 28. VI 1951. Trükkimisele antud 8. IX 1951. Trükiarv 4000.
Paber 54:84, 1/16. Trükipoognaid 4. Formaadile 60:92 kohaldatud trükipoog-
naid 3,28. Arvutuspoognaid 3,87. MB-12945. Tellimise nr. 1211. Trükikoda
„Punane Täht“, Tallinn, Pikk tn. 54/58.

На эстонском языке.

Hind rbl. 1.35.

Rbl. 1.35

A-19181

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00211527 9